

POP PANKKI -RYHMÄ
TILINPÄÄTÖSTIEDOTE
1.1.-31.12.2021

POP Pankki

SISÄLLYS

Toimitusjohtajan katsaus.....	3	LIITTEET	26
POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä.....	6	LIITE 1 POP Pankki -ryhmä ja IFRS-tilinpäätöksen laajuus.....	26
Toimintaympäristö	7	LIITE 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	28
Liiketoiminnan kehitys.....	8	LIITE 3 POP Pankki -ryhmän toimintasegmentit	31
POP Pankki -ryhmän tulos ja tase.....	11	LIITE 4 Korkotuotot ja -kulut.....	36
Toimintasegmentit	12	LIITE 5 Palkkiotuotot ja -kulut, netto	36
POP Pankki -ryhmän riskien ja vakavaraisuuden		LIITE 6 Sijoitusten nettotuotot	37
hallinta sekä riskiasema	14	LIITE 7 Vakuutuskate.....	37
Vastuullisuus	20	LIITE 8 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	38
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	20	LIITE 9 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot	
Vuoden 2022 näkymät	20	sekä arvostusmenetelmät	40
POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.-31.12.2021 (IFRS).....	22	LIITE 10 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	45
POP Pankki -ryhmän tuloslaskelma	22	LIITE 11 Velat luottolaitoksille ja asiakkaille.....	51
POP Pankki -ryhmän laaja tuloslaskelma	22	LIITE 12 Vakuutusvelka.....	51
POP Pankki -ryhmän tase.....	23	LIITE 13 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.....	52
Laskelma POP Pankki -ryhmän oman pääoman muutoksista	24	LIITE 14 Annetut vakuudet	53
POP Pankki -ryhmän rahavirtalaskelma	25	LIITE 15 Taseen ulkopuoliset sitoumukset	53
		LIITE 16 Lähipiiritiedot.....	54
		LIITE 17 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat.....	55
		LISÄTIETOJA	56

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2021 oli POP Pankki -ryhmälle monella tapaa menestyksenkäs. POP Pankki -ryhmä teki päättyneellä tilikaudella yhteenliittymän historian parhaan tuloksen. Tulos ennen veroja oli 44,7 miljoonaa euroa, kun se vertailukaudella oli 12,9 miljoonaa euroa. Liiketoiminta kehittyi suotuisasti koko POP Pankki -ryhmässä ja ryhmän molemmat toimintasegmentit ylsivät ennätystuloksiinsa.

Ryhmän luottokanta kasvoi vuoden 2021 aikana 9,7 prosenttia 4,2 miljardiin euroon. Luottokannan kasvu vahvisti osaltaan korkokatetta, joka kasvoi 5,7 prosenttia edellisvuoteen nähden. Pankkitoimintasegmentissä ryhmä on panostanut vahvasti myynnin kehittämiseen, mikä heijastui myös nettopalkkiotuottoihin päättyneellä tilikaudella. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 16,3 prosenttia 36,3 miljoonaan euroon ja pankkien välittämien sijoitusratkaisujen bruttomyynti kasvoi yli 60 prosentilla edellisvuoteen verrattuna.

Pankkitoimintasegmentin tulos ennen veroja oli 40,4 miljoonaa euroa. POP Pankkien asiakaslähtöinen ja henkilökohtaista digitaalista palvelua tarjoava toimintatapa vastaa selvästi asiakkaiden tarpeisiin. POP Pankilla olikin riippumattoman EPSI Rating -tutkimuksen mukaan nyt jo kymmenettä kertaa Suomen tyytyväisimmät henkilöasiakkaat. Vuonna 2021 POP Pankki osallistui ensimmäistä kertaa myös yritysasiakastutkimukseen ja myös POP Pankin yritysasiakkaat olivat toimialan tyytyväisimpiä pankkiinsa Suomessa.

POP Pankki -ryhmän pääasiassa verkossa toimiva vakuutusyhtiö paransi jälleen tulostaan, ja on onnistunut luomaan kannattavaa kasvua. Yhtiö hyödyntää tehokkaasti toimintamallia, jossa vahinkovakuutusten myynti tapahtuu pääasiassa digitaalisissa kanavissa. Vakuutustoimintasegmentin tulos ennen veroja oli 5,0 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen on 2,5 miljoonaa euroa. Vahinkosuhte laski edellisvuoden 73,1 prosentista 71,2 prosenttiin. Tuloskehitystä tuki maksutuottovolyymien ja korvausmenojen suotuisan kehityksen lisäksi sijoitusmarkkinoiden positiivinen kehitys.

Sijoitusten käyvät arvot nousivat pitkin vuotta, kun sijoitusmarkkinat jatkoivat vuonna 2021 nousuaan globaalin taloudellisen elpymisen sekä laajojen tuki- ja elvytysohjelmien kannattelemina. POP Pankki -ryhmän sijoitusten nettotuotot olivat yhteensä 10,0 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 8,7 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat edellisvuodesta ryhmän panostaessa kasvuun ja uuden järjestelmäuudistuksen valmisteluun. Näiden lisäksi liiketoiminnan kehityksessä painottuivat strategiamme mukaisesti panostukset digitaalisiin palveluihin sekä verkkoasioinnin ja maksuliikenteen turvallisuuteen. Palveluidemme digitalisointi jatkuikin vauhdilla ja toimme asiakkaidemme saataville mm. nopean ja täysin automatisoidun asuntolainahakemuksen sekä mobiilimaksamisominaisuus Apple Payn.

Ryhmän tulokseen vaikutti merkittävästi peruspankkijärjestelmän uudistushankkeen lopettaminen Oy Samlink Ab:n kanssa. Kesäkuussa 2021 tehdylä sopimuksen purkamisella oli 25,7 miljoonaan euron positiivinen vaikutus ryhmän tulokseen. Ryhmän perusliiketoiminnan kehitys oli kuitenkin vahvaa, sillä ilman projektin päättämiseen liittyviä kertaeriä ryhmän tulos kasvoi 46,7 prosenttia edellisvuodesta. Loppuvuoden 2021 aikana POP Pankki -ryhmä viimeisteli uuden peruspankkijärjestelmän toimittussopimuksen, joka allekirjoitettiin uuden yhteistyökumppanimme Crosskeyn kanssa tammikuussa 2022. Sopimuksella ei ole välitöntä vaikutusta asiakkaidemme pankkipalveluihin. Uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönoton on suunniteltu tapahtuvan vuoden 2025 aikana.

Ryhmän rakenteen kehittäminen on jatkunut määrätietoisesti. POP Pankit sopivat maaliskuussa yhteenliittymätasoisesta yhden elinkeinon harjoittajan statuksesta, joka vahvistaa keskusyhteisönä toimivan POP Pankkikeskuksen ohjausvoimaa ja selkeyttää pankkien kilpailuoikeudellista asemaa. Ryhmän pankit jatkoivat orgaanisen kasvun lisäksi yritys-järjestelyin tapahtuvaa yksikkökoon kasvua alkuvuodesta 2021 tapahtuneen ryhmän sisäisen pankkifuusion sekä loppuvuodesta julkistetun kolmen pankin sulautumissuunnitelman myötä. Ryhmän kiinnitysluottopankin toimilupahakemus jätettiin suunnitellun mukaisessa aikataulussa jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Kiinnitysluottopankkitoiminnan suunnitteleminen aloittavamme vuoden 2022 aikana.

POP Pankki -ryhmä on seurannut EU:n kestävän rahoituksen strategian toteutumista ja valmistellut omia prosessejaan vastaamaan uusia osittain jo vuonna 2022 voimaan astuvia standardeja. Samaan aikaan olemme tarkastelleet omaa vastuullisuusohjelmaamme sekä palvelu- ja tuotetarjoamamme kehittämistarpeita. Lanseerasimme syksyllä uudet ilmastomuutoksen vähentämiseen tähtääville hankinnoille ja investoinneille suunnatut lainaohjelmat henkilö- ja yritysasiakkaille sekä ympäristölaskurit, joiden avulla voi laskea esimerkiksi lämmitysmuodon vaihtamisen päästövaikutukset.

Vastuullinen ja asiakaslähtöinen liiketoiminta on nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan. Asiakkaat arvioivat hankkimiansa palveluita entistä moniulotteisemmin. Palvelun on pystyttävä tuottamaan aitoa lisäarvoa asiakkaan tarpeisiin. Näitä tarpeita ovat yksilöiden henkilökohtaisten tarpeiden lisäksi myös yhteiskunnalliset tarpeet sekä ympäristön ja sosiaalisten arvojen tasa-arvoinen jatkuminen myös jälkipolville.

Osuustoiminnallisina pankkeina POP Pankit ovat jo pitkään toimineet asiakaslähtöisesti sekä kantaneet vastuunsa taloudellisten arvojen lisäksi myös tasa-arvosta, paikallisuudesta sekä ympäristöstä. Olemme viime vuosina uudistaneet voimakkaasti perinteistä toimintamalliamme säilyttäen samat kestävät arvot tarjoten ne kuitenkin enenevässä määrin digitaalisessa muodossa.

Kulunut vuosi 2021 osoittaa, että asiakkaamme arvostavat asiakaslähtöistä liiketoimintamal-

liamme ja tuotamme asiakkaillemme merkittävää lisäarvoa niin digitaalisissa kanavissa kuin alueellisen konttoriverkostomme avulla. Tuomme jatkamaan samaa palkittua asiakaslähtöistä liiketoimintaamme myös jatkossa kaikissa kanavissa.

Kiitos tähänastisesta luottamuksesta niin jäsenillemme, asiakkaillemme, ryhmämme työntekijöille kuin yhteistyökumppaneillemme!

Jaakko Pulli
vt. toimitusjohtaja
POP Pankkikeskus

Liiketoiminnan
tuotot

176,2

miljoonaa euroa

Tulos ennen veroja

44,7

miljoonaa euroa

Korkokate

78,3

miljoonaa euroa

Luottokanta

4,2

miljardia euroa

Ydinvaka-
varaisuussuhde

19,2 %

Asiakkaita yhteensä

427 900

POP PANKKI -RYHMÄ JA POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkailla, pienille ja keskisuurille yrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkailla. POP Pankin perustehtävä on edesauttaa asiakkaiden taloudellista hyvinvointia, vaurastumista ja paikallista menestystä.

POP PANKKI -RYHMÄN RAKENNE

POP Pankki -ryhmän muodostavat POP Pankit ja POP Pankkikeskus osk sekä näiden määräysvallassa olevat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän merkittävimmät asiakasliiketoimintaa harjoittavat yhtiöt ovat:

- 21 POP Pankkikeskus osk:n jäsenosuuspankkia, jotka käyttävät markkinointinimeä POP Pankki
- Bonum Pankki Oyj, joka on POP Pankkien keskusluottolaitos ja POP Pankkikeskus osk:n tytäryhtiö
- Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka käyttää aputoiminimeä POP Vakuutus

POP Pankit ovat jäsenasiakkaidensa omistamia osuuskuntamuotoisia pankkeja. Osuuspankin jäsenyys oikeuttaa osallistumaan pankin päätöksentekoon osuuskunnan kokouksessa tai ylintä päätösvaltaa käyttävän edustajiston jäsenten valintaan. Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkikeskus osk vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (24.6.2010/599) (jäljempänä Yhteen-

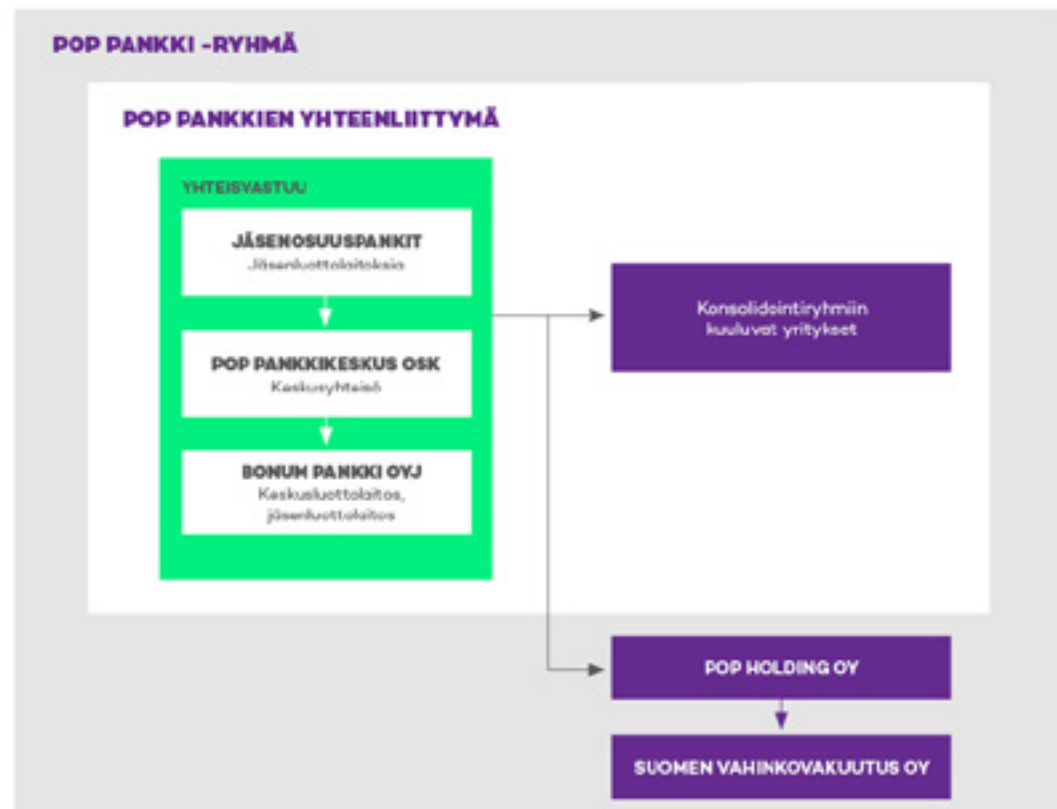
liittymälaki) mukaisesti. Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisön on laadittava keskusyhteisön ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä tilinpäätös noudattaen kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösstandardeja.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös

POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

POP PANKKI -RYHMÄN RYHMÄRAKENNE

MUUTOKSET POP PANKKI -RYHMÄN RAKENTEESSA

Tilikauden aikana tapahtui yksi POP Pankki -ryhmän sisäinen pankkifuusio, kun Reisjärven Osuuspankki sulautui Siilinjärven Osuuspankkiin helmikuun lopussa ja pankin nimi muutettiin Järvi-Suomen Osuuspankiksi. Sulautuminen on yhteenliittymän sisäinen järjestely, eikä sillä ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän yhdisteltyyn taloudelliseen informaatioon. Sulautumisen jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 21 osuuspankkia.

Lokakuussa Liedon Osuuspankki ja Suupohjan Osuuspankki ilmoittivat sulautumissuunnitelmasta, jossa Liedon Osuuspankki sulautuisi Suupohjan Osuuspankkiin. Joulukuussa myös Piikkiön Osuuspankki julkaisi aikeensa sulautua Suupohjan Osuuspankkiin. Sulautumisen on suunniteltu toteutuvan vuoden 2022 toisella vuosineljänneksellä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuonna 2021 koronapandemian, uusien virusvarianttien sekä tautitilanteen hillitsemiseen tähtäävien rajoitustoimenpiteiden vaikutukset maailmantalouteen olivat edelleen merkittäviä. Edellisen vuoden tuotannon romahduksen shokkivaikutuksesta siirryttiin asteittaiseen talouden palautumiskehitykseen. Tätä edistivät huomattavissa määrin laajat valtioiden jo vuonna 2020 käynnistämät talouden tukiohjelmat ja Euroopan keskuspankin tukitoimet pankkien rahoituskyvyn ylläpitämiseksi.

Inflaatiovauhti kiihtyi voimakkaasti vuoden 2021 jälkipuoliskolla. Inflaatiota lisäsi erityisesti energian hintojen nousu. Mikäli nopea inflaatiokehitys ei jää väliaikaiseksi, se kasvattaa tulevaisuuteen liittyviä talouden riskejä.

Ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävät toimenpiteet ovat jatkuvasti kasvavassa roolissa Suomessa ja Euroopassa. Näiden toimien seurauksena on jo nähtävissä kustannuksia lisääviä vaikutuksia esimerkiksi päästöoikeuksien hintojen nousun kautta. Yritysten siirtyminen ympäristöystävällisempiin toimintamalleihin on toisaalta edesauttanut uusia investointeja ja parantanut työllisyyttä.

Suomen viennin kannalta keskeisen euroalueen talous toipui vuonna 2021 vahvasti. Vaikka tautitilanne jatkui erityisesti Euroopassa edelleen haastavana, ovat talouselämä ja muu yhteiskunta sopeutuneet tehokkaasti tautitilanteen pitkittymiseen. Elpymistä hankaloitti tuotantoon ja toimituksiin syntyneet globaalit pullonkaulat. Logistiset haasteet

ovatkin olleet myös osasyynä inflaatiovauhdin voimakkaaseen nopeutumiseen sekä Suomessa, euroalueella että etenkin Yhdysvalloissa.

Suomessa talouden kasvu on ollut euroalueen maltillisemmasta päästä, mutta sitä selittää myös muita maita hillitympi tuotannon romahdus vuonna 2020. Kun BKT laski edellisenä vuonna 2,9 prosenttia, vuoden 2021 toteutunut BKT:n kasvu on noin 3,5 prosenttia, joten kokonaistuotannossa koronakuoppa on ohitettu. Kasvun odotettiin jatkuvan vuonna 2021 viennin vedon ja työllisyysasteen parantuessa, mutta aivan vuoden lopussa räjähdysmäisesti levinnyt omikron-virusversio synkensi kuitenkin lyhyen aikavälin talouskehityksen näkymiä.

Ensimmäisen koronavuoden aikana torjuntatoimien seurauksena kotitalouksien kulutus väheni voimakkaasti muun muassa matkustamisen vähenemisen ja ravintolatoiminnan erilaisten rajoitusten vuoksi. Vaikka rajoitustoimia lievennettiin etenkin vuoden 2021 kesän ja alkusyksyn aikana rokotuskattavuuden noustessa ja tautitilanteen hellittäessä, positiivinen kehitys osoittautui väliaikaiseksi. Loppuvuonna palattiin jälleen tiukentuvalla rajoituslinjalla tautitilanteen heikentyessä.

Kotitalouksien säästämisen noustessa vuonna 2020 ennätyskorkealle tasolle, oli kuluttajilla vuonna 2021 mahdollisuus tehdä suurempiakin investointeja. Korot säilyivät edelleen alhaisella tasolla ja tämä kannusti kuluttajia lainanottoon. Kotitaloudet innostuivatkin erityisesti rakentamaan ja remonttoimaan, jonka seurauksena rakennustarvikemarkkina ylikuumeni pahoin vuoden 2021 aikana.

Myös asuntokauppa kävi vilkkaana ja asuntolainojen määrä kasvoi voimakkaasti. Asuntojen hinnat jatkoivat edelleen noususuunnassa etenkin kasvukeskuksissa, mutta myös pienemmissä kaupungeissa hintataso oli hieman nousussa. Monilla pienillä paikkakunnilla hintakehitys on kuitenkin ollut negatiivinen.

Yritysten merkittävältä konkurssiaalloilta on toistaiseksi välttytty ja yritysten näkymät ovat käänntyneet myönteisemmiksi, vaikka yritysten taloustilanne on kehittynyt eri tavoin eri toimialoilla. Matkailu-, majoitus- ja ravintola-alojen sekä tapahtuma-alan ahdinko jatkui jo toista vuotta. Vuoden 2021 viljasato oli vaatimaton ja maatilojen kannattavuushaasteet jatkuivatkin edelleen. Sahatavaran ja sellun voimakkaana jatkuva kysyntä puolestaan tukivat metsäteollisuuden nousua.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS

PANKKILIIKETOIMINTA KASVUSSA

Asuntorahoituksen ja yritysluottojen kysyntä oli koronapandemiasta huolimatta erittäin aktiivista. POP Pankki -ryhmän luottokanta kasvoi vuoden 2021 aikana 9,7 prosenttia. Merkittävä osuus kasvusta muodostui asuntorahoituksesta, mutta myös yritysasiakkaiden osuus luottokannasta kasvoi. Ryhmän strategian mukaisesti pankit ovat panostaneet yritysrahoituksen kehittämiseen. Yritysasiakkaiden palveluja täydentää jatkossa laskusattavia vastaan tapahtuva rahoitus Laskuraha-palvelu, joka on toteutettu yhdessä Puro Finance Oy:n kanssa.

POP Pankkien sijoitusmyynti kasvoi merkittävästi vuoden 2021 aikana. Pankkien välittämien sijoitus tuotteiden merkinnät kasvoivat yli 60 prosenttia verrattuna edellisvuoteen. Asiakkaat ovat aktiivisesti hakeneet vaihtoehtoja perinteisille tilitalletuksille yhdistelmärahastojen ollessa selvästi vuoden suosituimpia sijoituskohteita. POP Pankit kasvatti tarjontaansa vuoden 2021 aikana uudella, kasvaneeseen reaaliomaisuussijoituskohteiden kysyntään vastaavalla kiinteistösijoitusrahastolla.

KORONAPANDEMIAAN VAIKUTUS LIIKETOIMINTAAN

Pääomamarkkinat ovat toipuneet hyvin koronapandemian aiheuttamasta markkinahäiriöstä, mikä on tukenut säästämisen tuotteiden kysyntää. Poikkeustilanne ja konttoriasiointiin ajoittain koh-

distuneet rajoitukset ovat vauhdittaneet edelleen siirtymistä perinteisestä konttoriasioinnista digitaalisiin palvelukanaviin, joissa kävijämäärät ovat kasvaneet myös vuoden 2021 aikana. Verkossa toimivan vahinkovakuutusyhtiön palvelujen saatavuuteen koronalla ei ollut vaikutusta ja sekä yhtiön asiakasmäärä että vakuutusmaksutulo ovat jatkaneet kasvua. Koronapandemia on vaikuttanut matkavakuutusten kysyntään matkustuksen vähentyessä.

POP Pankki -ryhmän luottoriskit ovat säilyneet maltillisena. Koronapandemia ei ole toistaiseksi vaikuttanut merkittävästi POP Pankkien henkilöasiakkaiden tai asiakasyritysten luottotappioiden määrään. POP Pankki -ryhmän luottoriskit ovat säilyneet maltillisena. Pandemian pitkittymisen mahdollisesti aiheuttamiin luottotappioihin on varauduttu ylimääräisellä 3,0 (1,4) miljoonan euron harkinnanvaraisella varauksella. Ryhmän vakavaraisuusasema on säilynyt vahvana ja riskiasema maltillisena.

DIGITAALISTEN PALVELUJEN KEHITYS

POP Pankki -ryhmä on jatkanut visionsa mukaisesti digitaalisten palvelujen kehittämistä. Kaikissa POP Pankeissa otettiin käyttöön kesän alussa automatisoitu asuntolainaehdotus POP Lainalupaus, jolla asiakas saa nopeasti vastauksen lainahakemukseensa. POP Lainalupaus tukee jo aikaisemmin käyttöön otettua sähköistä asuntokauppaprosessia yhdessä sähköisen asuntokauppa-alustan DIASin kanssa.

Syksyllä POP Pankki -ryhmä uudisti ympäristöystävällisten hankintojen rahoitukseen kohdennettua Vihreä laina -tuotetta. Samalla kehitettiin verkkopalvelu, jonka avulla asiakkaat voivat arvioida auton tai lämmitysmuodon vaihtamisen sekä asunnon energiatehokkuuden parantamisen vaihtoehtoja hiilidioksidipäästöihin.

Mobiilipalvelut ovat POP Pankki -ryhmän digitaalisen kehityksen painopiste. Katsauskauden aikana POP Mobiilin palvelut täydentyivät muun muassa sähköisellä allekirjoituksella sekä Apple Pay -mobiilimaksusovelluksen tukiominaisuudella.

Vuoden aikana vahvistettiin sähköisen tunnistautumisen prosesseja POP Pankkien palveluissa erilaisten huijausyritysten ehkäisemiseksi. Uuden rahanpesun ja petosten estämisen maksumonitorointijärjestelmän käyttöönottoprojekti eteni ja ryhmän pankkien rahanpesun ehkäisemisen toiminnot toteutetaan jatkossa keskitetysti Bonum Pankissa uutta järjestelmää hyödyntäen. Uudella järjestelmällä ja keskitetyllä palvelulla varmistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ajanmukaisuus sekä tehostetaan varainsiirtojen valvontaa.

RYHMÄRAKENNE TIIVISTYY

POP Pankki -ryhmässä tilikauden aikana toteutui yksi ryhmän sisäinen pankkifuusio, jonka jälkeen jäsenosuuspankkien määrä on 21. Lisäksi kolme pankkia ilmoittivat suunnitelmastaan sulautua vuoden 2022 aikana. Fuusiot tukevat ryhmän

strategiaa ja vahvistavat pankkien kykyä tukea alueellisen yritystoiminnan kehitystä.

POP Pankit sopivat maaliskuussa yhden elinkeinon harjoittajan statuksesta. Tämä antaa POP Pankkikeskukselle ohjausvoiman pankkien liiketoiminnallisiin päätöksiin, kuten hinnoitteluun, tuotevalikoimaan ja toimialueisiin. Päätös selkeyttää kilpailuasemaa ryhmän pankkien välillä ja mahdollistaa entistä tehokkaamman liiketoiminnan kehityksen ryhmänä.

KIINNITYSLUOTTOPANKKITOIMINNAN KÄYNNISTÄMINEN

POP Pankki -ryhmässä on käynnissä valmistelut kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittamisesta ryhmän rahoituslähteiden monipuolistamiseksi. Kiinnitysluottopankki voi laskea liikkeeseen katettuja, asuntovakuudellisia joukkovelkakirjalainoja. Ryhmän tavoitteena on kiinnitysluottopankkitoiminnan aloittaminen vuoden 2022 aikana.

PERUSJÄRJESTELMIEN UUDISTAMINEN

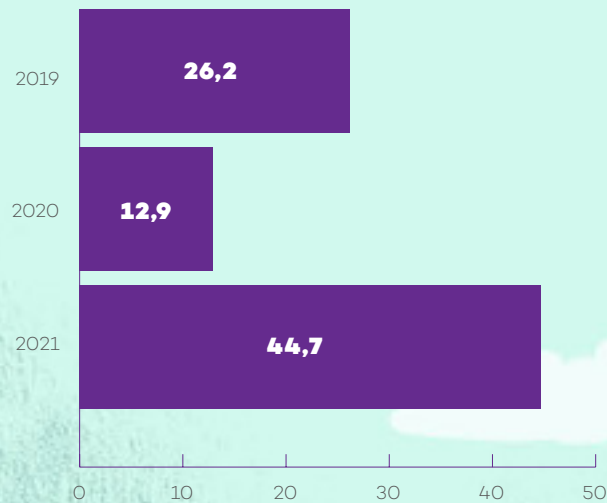
POP Pankki -ryhmä ja Oy Samlink Ab päättivät kesäkuussa purkaa vuonna 2019 solmitun sopimuksen peruspankkijärjestelmän uudistamisesta. Oy Samlink Ab maksoi POP Pankki -ryhmälle korvauksen sopimuksen purkamisesta. Sopimuksen purkamisella ei ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän asiakkaiden nykyisiin pankkipalveluihin. Sopimuksen purkamisen vaikutus tulokseen ennen veroja oli 25,7 miljoonaa euroa.

Tilikauden päättymisen jälkeen tammikuussa 2022 POP Pankki -ryhmä solmi yhteistyösopimuksen suomalaisen IT-yhtiön Crosskeyn kanssa koskien peruspankkijärjestelmäuudistustaan. Ryhmä arvioi ottavansa käyttöön uudistetun peruspankkijärjestelmän vuoden 2025 aikana.

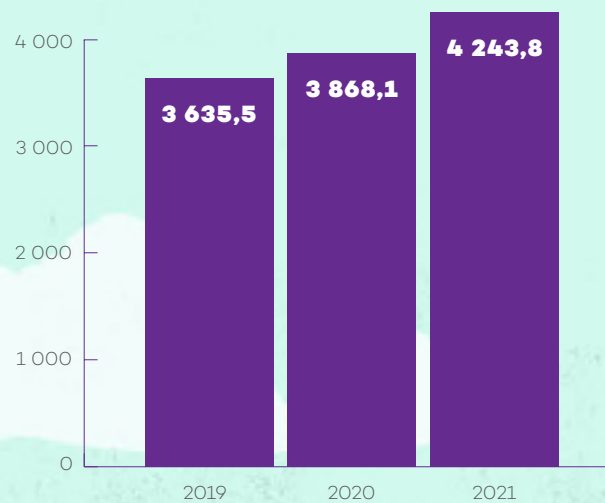
LUOTTOLUOKITUS

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti tammikuussa 2021 Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasoksi 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen 'A-2'. Samalla luottoluokittaja päivitti pankin näkymät negatiivisista vakaiksi. S&P vahvisti Bonum Pankki Oyj:n luottoluokituksen ja näkymät elokuussa.

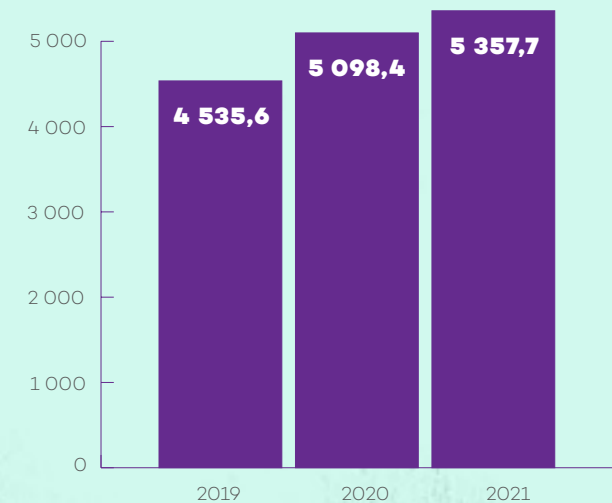
TULOS ENNEN VEROJA, M€

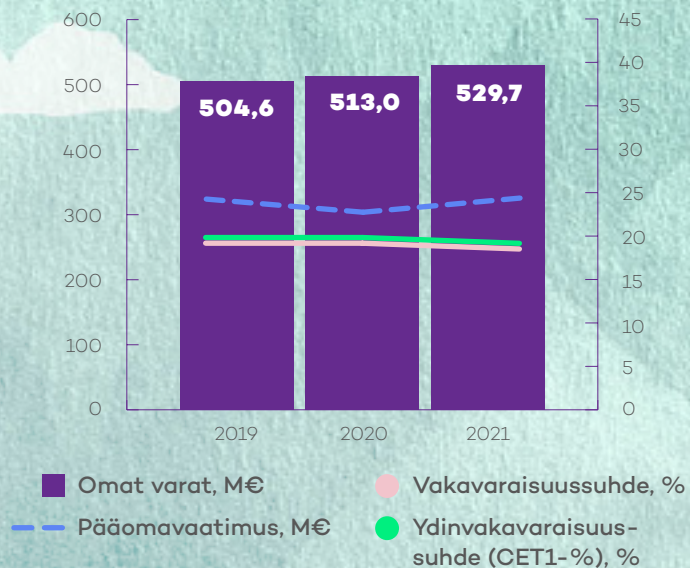
LUOTTOKANTA, M€

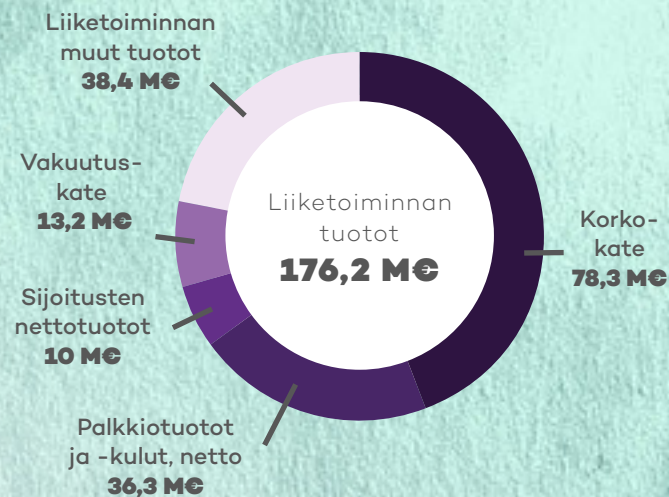
TASE, M€

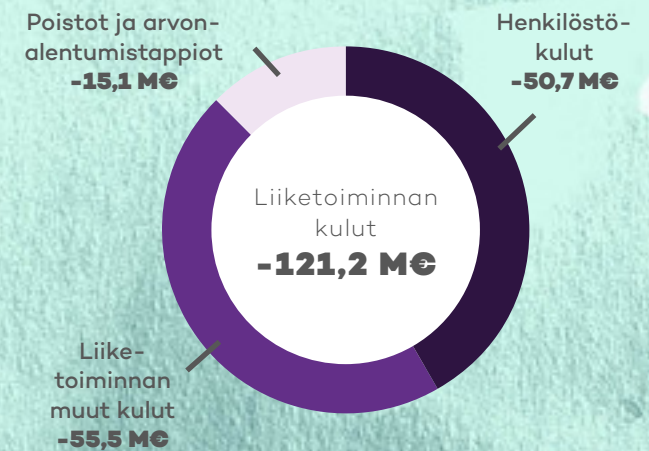
VAKAVARAISUUS

LIIKETOIMINNAN TUOTOT, M€

LIIKETOIMINNAN KULUT, M€

POP PANKKI -RYHMÄN TULOS JA TASE

POP PANKKI -RYHMÄN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Keskeiset tuloslaskelman erät (1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Korkokate	78 338	74 099	69 318
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	36 326	31 049	30 013
Vakuutuskate	13 192	11 611	10 913
Sijoitusten nettotuotot	10 028	1 298	15 588
Henkilöstökulut	-50 655	-43 531	-42 843
Liiketoiminnan muut kulut	-55 464	-51 978	-47 927
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	-10 390	-7 468	-6 528
Tulos ennen veroja	44 670	12 919	26 150

Keskeiset tase-erät (1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Luottokanta	4 243 829	3 868 147	3 635 488
Talletuskanta	4 222 364	4 086 045	3 746 305
Vakuutusvelka	52 692	43 915	38 606
Oma pääoma	552 809	517 242	508 435
Taseen loppusumma	5 357 697	5 098 398	4 535 557

Tunnusluvut	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Kulu-tuottosuhde	68,8 %	83,6 %	75,1 %
Kokonaispääoman tuotto, ROA %	0,7 %	0,2 %	0,5 %
Oman pääoman tuotto, ROE %	6,9 %	2,2 %	4,3 %
Omavaraisuusaste, %	10,3 %	10,1 %	11,2 %
Ydinvakavaraisuussuhde, (CET1) %	19,2 %	19,9 %	19,8 %
Vakavaraisuussuhde, (TC) %	19,2 %	19,9 %	19,9 %

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSKEHITYS

POP Pankki -ryhmän tulos ennen veroja oli 44,7 (12,9) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 37,1 (11,1) miljoonaa euroa.

Ryhmän korkokate kasvoi 5,7 prosenttia 78,3 (74,1) miljoonaan euroon. Korkotuottoja kertyi tilikaudella 83,9 (80,1) miljoonaa euroa ja korkokuluja 5,5 (6,0) miljoonaa euroa. Korkotuottojen kehityksen taustalla vaikutti luottokannan kasvu ja erityisesti yritysluotonannon osuuden kasvu. Nettopalkkiotuotot kasvoivat edellisvuodesta 17,0 prosenttia 36,3 (31,0) miljoonaan euroon. Ryhmän vakuutuskate kasvoi 13,6 prosenttia 13,2 (11,6) miljoonaan euroon.

Sijoitusmarkkinoiden nousu tuki ryhmän tuottojen kasvua. Sijoitusten nettotuotot olivat 10,0 miljoonaa euroa, kun vertailuvuonna sijoitusten nettotuottoja kertyi vain 1,3 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 38,4 (5,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisältää 31,7 miljoonaa euroa kertaluonteisia kirjauksia. Liiketoiminnan muihin tuottoihin on merkitty vanhan talletussuojarahaston hyvitys, jolla on katettu liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvä Rahoitusvakausviraston talletussuojamaksu. Liiketoiminnan tuotot olivat yhteensä 176,2 (124,0) miljoonaa euroa.

POP Pankki -ryhmä on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, minkä vuoksi vuoden 2020 vertailutietoja on oikaistu. Muutoksesta on kerrottu tilinpäätöksen liitteessä 2.

Liiketoiminnan kulut kasvoivat yhteensä 16,9 prosenttia 121,2 (103,7) miljoonaan euroon. Liiketoiminnan kulut sisältää 6,0 miljoonaa euroa järjestelmäsopimuksen purkamiseen liittyviä kertaluonteisia kirjauksia. Merkittävin kasvu oli henkilöstökuluissa, jotka olivat yhteensä 50,7 (43,5) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat 55,5 (52,0) miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 15,1 (8,1) miljoonaa euroa sisältäen järjestelmäprojektin alaskirjauksen lisäksi kiinteistöihin kohdistuvia arvonalentumistappioita 1,2 miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita kirjattiin 10,4 (7,5) miljoonaa euroa. Saamisiin asiakkailta kohdistuneet arvonalentumistappiot olivat 0,28 (0,15) prosenttia luottokannasta. Arvonalentumistappiot sisältävät odotettavissa olevien tappioiden (ECL) nettolisäyksen 2,3 (0,2) miljoonaa euroa sekä toteutuneet luottotappiot 8,0 (7,3) miljoonaa euroa.

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

POP Pankki -ryhmän taseen loppusumma oli tilikauden lopussa 5 358,7 (5 098,4) miljoonaa euroa. Ryhmän luottokanta kasvoi tilikaudella 9,7 prosenttia 4 243,8 (3 868,1) miljoonaan euroon. Tilikauden lopussa ryhmän talletuskanta oli 4 222,4 (4 086,0) miljoonaa euroa, jossa kasvua 3,3 prosenttia.

Ryhmän liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä oli tilikauden päättyessä 284,9 (266,3) miljoonaa

euroa. Ryhmän sijoitukset olivat 681,6 (688,9) miljoonaa euroa. Sijoitukset sisältävät pankkitoiminnan arvopaperi- ja kiinteistösijoitusten lisäksi vakuutusyhtiön arvopaperisijoitukset.

POP Pankki -ryhmän oma pääoma oli tilikauden lopussa 552,8 (517,2) miljoonaa euroa. POP Pankkien jäsen- ja POP Osuuksista muodostuva osuuspääoma oli yhteensä 67,1 (66,0) miljoonaa euroa. POP Pankit maksoivat osuuspääomalle korkoja vuodelta 2020 yhteensä 1,1 (1,3) miljoonaa euroa. POP Osuudet ovat osuuskuntalain mukaisia sijoituksia osuuspankin omaan pääomaan. POP Pankit ovat laskeneet liikkeeseen POP Osuuksia yhteensä 56,9 (56,1) miljoonaa euroa.

TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmässä liiketoimintaa seurataan kahdella toimintasegmentillä: pankkitoiminta ja vakuutustoiminta.

PANKKITOIMINTA

POP Pankki -ryhmän pankkitoimintasegmentin muodostavat vähittäispankkitoimintaa harjoittavat POP Pankit ja niiden keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankki -ryhmällä oli vuoden 2021 lopussa 256,3 (253,7) tuhatta pankkiasiakasta. Asiakkaista 85,3 (85,5) prosenttia on henkilöasiakkaita, 8,9 (8,6) prosenttia yrityksiä ja 2,7 (2,8) prosenttia maa- ja metsätalousasiakkaita. POP Pankeilla oli vuoden lopussa 75 konttoria ja palvelupistettä. Lisäksi asiakkaat voivat hoitaa pankkiasioitaan sähköisesti mobiili- ja verkkopankissa sekä verkoneuvotteluissa.

POP Pankki -ryhmän visiona on olla paras henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistävä pankki. POP Pankit seuraavat asiakastyytyväisyyden kehitystä monin eri mittarein. Riippumattoman EPSI Ratingin vuoden 2021 toimialaraportin mukaan POP Pankeilla on jo kymmenennen kerran Suomen tyytyväisimmät henkilöasiakkaat. Huomioiden ryhmän lisääntyneet panostukset yritysasiakkaisiin, POP Pankki osallistui vuonna 2021 ensimmäisen kerran EPSI Ratingin yritysasiakastutkimukseen saavuttaen korkeimman sijan myös tässä mittauksessa. POP Pankin henkilöasiakkaiden tyytyväisyysindeksi oli 81 toimialan keskiarvon ollessa 71,8 ja yritysasiakastutkimuksen tyy-

tyväisyysindeksi oli 80,7, kun toimialan indeksi oli 67,7. POP Pankkien yhteiseksi menestystekijäksi nousi tutkimuksessa juuri asiakassuhteen luomisessa onnistuminen.

PANKKITOIMINNAN TULOS

Pankkitoiminnan tulos kasvoi merkittävästi edellisvuodesta. Tulos ennen veroja oli 40,4 (10,8) miljoonaa euroa. Peruspankkijärjestelmähankkeen lopettamisen vaikutus tulokseen ennen veroja oli 25,7 miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan kulu-tuotosuhde oli 66,2 (83,1) prosenttia.

Pankkitoiminnan korkokate kasvoi 5,6 prosenttia 77,7 (73,5) miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot 16,7 prosenttia 36,8 (31,6) miljoonaan euroon. Palkkiotuottojen kasvuun vaikutti luotonannon volyymin kasvu, välitettyjen sijoitustuotteiden kasvu sekä pankkipalvelujen hinnoittelumuu- tokset. Pankkitoiminnan sijoitusten nettotuotot olivat yhteensä 8,5 (1,5) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 38,7 (5,8) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisältää 31,7 miljoonaa euroa kertaluonteisia kirjauksia. Yhteensä liiketoiminnan tuottoja kertyi 161,7 (112,4) miljoonaa euroa, jossa kasvua 43,8 prosenttia vertailukautteen.

Pankkitoiminnan kulut kasvoivat 17,8 prosenttia 94,2 miljoonasta eurosta 110,9 miljoonaan euroon. Kuluja kasvatti 6,0 miljoonan euron kertaluonteiset kulukirjaukset, jotka liittyivät peruspankkijärjestelmähankkeen päättämiseen. Henkilöstökulut olivat 34,8 (30,7) miljoonaa euroa ja liiketoiminnan muut kulut 64,6 (59,1) miljoonaa euroa. Poistot ja

arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat 11,6 (4,4) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioita kirjattiin kuluksi pankkitoiminnassa 10,4 (7,4) miljoonaa euroa. Arvonalentumistappiot sisältävät odotettavissa olevien tappioiden nettolisäyksen 2,3 (0,1) miljoonaa euroa sekä toteutuneet luottotappiot 8,0 (7,3) miljoonaa euroa.

Odotettavissa oleviin luottotappioihin (ECL) tehtiin kaudella 3,0 (1,4) miljoonan euron johdonharkintaan perustuva varaus, jolla varaudutaan edelleen pitkittyneen pandemian mahdollisiin negatiivisiin vaikutuksiin luottoriskien kehitykselle.

PANKKITOIMINNAN VARAT JA VELAT

Pankkitoiminnan varat olivat tilikauden päättyessä yhteensä 5 375,1 (5 113,5) miljoonaa euroa. Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi 9,7 prosenttia 4 245,7 (3 870,2) miljoonaan euroon. Luottokanta kasvoi sekä henkilö- että yritysasiakassegmentissä. Talletukset kasvoivat 3,4 prosenttia ja tilikauden lopussa pankkitoiminnan talletuskanta oli 4 227,8 (4 089,3) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINTA

POP Pankki -ryhmän vahinkovakuutussegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka tuottaa henkilöasiakkaille suunnattuja vahinkovakuutuksia. Vakuutusyhtiö tarjoaa tavanomaisimmat henkilöasiakkaiden vahinkovakuutukset, joita myydään pääasiassa digitaalisissa kanavissa.

Suomen Vahinkovakuutus Oy sai vuoden 2021 aikana keskimäärin 3,6 (3,5) tuhatta uutta asiakasta kuukaudessa ja tilikauden päättyessä yhtiöllä oli 171,6 (156,5) tuhatta asiakasta. Käynnissä ollut koronapandemia näkyi erityisesti matkavakuutusten myyntiä vaikeuttaen. Asiakkaiden suosittelemalukkuutta mittaavan NPS-tutkimuksen mukaan yhtiö on alansa toimijoiden kärkijoukkoa. Sähköisissä kanavissa toimivalla yhtiöllä on asiakkaita laajasti koko Suomessa.

Valtaosa yhtiön vakuutuksista myönnetään yhtiön omien myyntikanavien kautta. Merkittävimmät jakeluyhteistyökumppanit ovat POP Pankki -ryhmä ja Säästöpankkiryhmä sekä asiamiehinä toimivat autoliikkeet ja katsastusasemat. Suomen Vahinkovakuutus Oy markkinoi itse tuotteitaan erityisesti verkossa ja ohjaa asiakkaita verkko-kauppaansa. Myös pankkikumppanit pääasiassa ohjaavat omia asiakkaitaan yhtiön verkkokauppaan. Autoliikkeet ja katsastusasemat myöntävät yhtiön ajoneuvovakuutuksia asiamiehen roolissa.

Vakuutustoiminta on keskeinen osa POP Pankki -ryhmän digitaalista liiketoimintaa.

VAKUUTUSTOIMINNAN TULOS

Vakuutustoiminnan liikekulusuhde parani edelleen, sekä kulupuolen tehostamistoimenpiteiden, että maksutuottovolyymien kasvun seurauksena. Vahinkosuhde parani vuoden takaisesta ja siihen vaikuttaa myös mahdollisesti koronapandemian lievä vahinkomenoa laskeva vaikutus. Sijoituspuolella vuosi 2021 osoittautui poikkeuksellisen vahvaksi.

Vakuutustoiminnan tulos ennen veroja oli 5,0 (2,4) miljoonaa euroa. Vakuutuskate kasvoi 13,6 prosenttia 13,2 (11,6) miljoonaan euroon. Vahinkosuhte laski 1,9 prosenttiyksikköä 73,1 prosentista 71,2 prosenttiin. Vakuutusyhtiön liikekulusuhde oli 21,3 (21,9) prosenttia ja yhdistetty kulusuhde 92,5 (95,0) prosenttia¹.

Vuonna 2021 Suomen Vahinkovakuutus Oy myi yhteensä 127,9 (126,2) tuhatta uutta vakuutusso-
pimusta. Maksutulot oli yhteensä 48,0 (46,0) miljoonaa euroa, josta 80,6 (81,4) prosenttia kertyi vakuutusluokkaryhmistä moottoriajoneuvon vakuutus- ja maa-ajoneuvot. Tapaturma ja sairaus, palo- ja muu omaisuusvahinko sekä muu ensivakuutus kerryttävät maksutulosta yhteensä 19,4 (18,6) prosentin osuuden. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 6,1 prosenttia 45,8 (43,1) miljoonaan euroon.

Korvauskulut kasvoivat edellisestä vuodesta hie-
man ja olivat yhteensä 32,6 (31,5) miljoonaa euroa. Korvauskulut muodostuivat maksetuista korva-
uksista 27,7 (28,8) miljoonaa euroa ja korvausvas-
tuun muutoksesta 7,1 (7,6) miljoonaa euroa, josta vähennetään korvausvastuun muutoksen jälle-
vakuuttajan osuuden lisäys -1,3 (-4,1) miljoonaa euroa. Tilikauden aikana jälleenvakuutuksen oma-
pidätysrajan ylitti yhteensä neljä vahinkoa ja yh-
destä vahingosta haettiin korvaus. Vastuuvelan jälleenvakuutusvaraus oli toimintavuoden lopussa tehty yhteensä 11 avoimesta vahingosta.

Vakuutustoiminnan henkilöstökulut olivat 7,8 (6,9) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut supis-

tuivat 0,7 (1,1) miljoonaan euroon. Poistot ja arvonalentumiset olivat 2,1 (2,0) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 10,6 (10,0) miljoonaa euroa.

VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoimintasegmentin varat olivat tilikau-
den päättyessä yhteensä 97,2 (80,7) miljoonaa euroa. Vakuutustoiminnan sijoitusomaisuus oli 71,7 (57,7) miljoonaa euroa. Vakuutusvelka kasvoi ti-
likaudella 20,0 prosenttia 52,7 (43,9) miljoonaan euroon. Vakuutustoiminnan velat olivat yhteensä 60,8 (49,2) miljoonaa euroa.

MUUT TOIMINNOT

Muihin toimintoihin sisältyivät POP Holding Oy, POP Pankkikeskus osk ja muut POP Pankki -ryhmään yhdisteltävät pankki- ja vakuutus-
toimintasegmentteihin sisältyvät yhteisöt. Muut toiminnot ei ole raportoitava segmentti POP Pankki -ryhmän IFRS-tilinpäätöksessä.

POP PANKKI -RYHMÄN RISKIEN JA VAKAVARAISUUDEN HALLINTA SEKÄ RISKIASEMA

RISKIEN- JA VAKAVARAISUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän strategia linjaa ryhmän ris-
kinottohalukkuuden, jonka mukaan liiketoimintaa harjoitetaan maltillisella riskitasolla siten, että ris-
kit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan. Riski-
enhallinnan tavoitteena on varmistaa riskien tun-
nistaminen ja mittaaminen, valvonta ja että riskit ovat oikeassa suhteessa yhteenliittymän ja yksit-
täisen jäsenluottolaitoksen riskinkantokykyyn.

POP Pankkikeskus osk yhteenliittymän keskusyh-
teisönä valvoo Yhteenliittymälain 17 §:n mukaises-
ti riskienhallintajärjestelmien riittävyyttä ja toimi-
vuutta jäsenluottolaitosten ja yhteenliittymän ta-
solla ja vastaa ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisö antaa jäsenluottolai-
toksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskien ja vakavari-
suuden hallinnasta, luotettavasta hallinnasta ja si-
säisestä valvonnasta. Lisäksi jäsenluottolaitoksil-
le on asetettu yhteisiä liiketoiminnan ohjausrajo-
ja, joilla varmistutaan siitä, että yksittäisen jäsen-
luottolaitosten ottamat riskit ovat hyväksyttävissä rajoissa riskinottohalukkuuden mukaisesti.

Keskusyhteisö valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat toiminnassaan lakia, asetuksia, vi-
ranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia

¹ Liikekulusuhde ja yhdistetty kulusuhde on laskettu perustuen Suomen Vahinkovakuutus Oy:n kansallisiin tilinpäätöstietoihin.

sääntöjään sekä ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita. Keskusyhteisön riippumattomat toiminnot muodostuvat riskiasemaa valvovasta riskienvalvontatoiminnosta, säännösten noudattamista valvovasta compliance-toiminnosta ja sisäisestä tarkastuksesta.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa POP Pankkien yhteenliittymän pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan yhteenliittymän liiketoimintastrategiasta ja -suunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan yhteenliittymän häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymän ja jäsenluottolaitosten strategiaprosessiin ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 4. EU:n päivitetyn vakavaraisuusasetuksen N:o 2019/876 (CRR II) edellyttämät riskit koskevat tiedot esitetään erillisessä Pilari III -raportissa.

PANKKITOIMINNAN RISKIASEMA

Luottoriski

Yhteenliittymän pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

Maksukyvyttömyyden määritelmän muutoksesta johtuen arvoltaan alentuneet saamiset (ECL vaihe 3) olivat vertailukautta pienemmät 98,4

(122,9) miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot ECL-vaiheessa 3 kuitenkin kasvoivat 27,6 (25,8) miljoonaan euroon. Järjestämättömät saamiset nousivat yhteensä 138,6 (118,9) miljoonaan euroon, joista ECL-vaiheeseen 3 kuului 98,4 (118,5) ja vaiheeseen 2 37,9 (0,2) miljoonaa euroa.

Koronapandemia ja sen pitkittyminen on huomioitu johdon harkintaan perustuvalla ylimääräisellä 3,0 (1,4) miljoonan euron varauksella, jolla varauduttu pitkittyneen poikkeustilanteen mahdollisiin negatiivisiin vaikutuksiin luottokannassa ja sijoitustoiminnassa. Luottoihin ja saamiin sekä sijoituksiin kohdistuva ECL kasvoi tilikaudella päätyen 38,6 (36,3) miljoonaan euroon. Tilikauden aikana kirjattiin lisäksi toteutuneita luottotappiota 8,0 (7,3) miljoonaa euroa. Vakuudettomiin kulutusluottoihin kohdistuneet toteutuneet luottotappiot 3,0 (2,8) miljoonaa euroa muodostavat merkittävän osan toteutuneista luottotappioista.

Yhteenliittymän luottokanta kasvoi tilikaudella 9,7 prosenttia päätyen 4 243,8 (3 868,1) miljoonaan euroon. Yhteenliittymän toimiala- ja asiakasriskit ovat hajautuneita. Henkilöasiakkaille myönnettyjen luottojen osuus luottokannasta oli 65,4 (66,4) prosenttia, yritysten osuus 20,4 (18,5) prosenttia ja maatalousyrittäjien osuus 14,2 (15,1) prosenttia. Pääosa luotonannosta kohdistuu vähäriskiseen kiinteistövakuudelliseen henkilöasiakasluototukseen. Asuinkiinteistövakuudellisten luottojen osuus luottokannasta oli 64,0 (64,6) prosenttia.

Luottoriskin seuranta perustuu maksuviivästymien, lainanhoitojoustojen sekä järjestämättömien saamisten jatkuvaan seurantaan sekä luottosalkun laadun seurantaan. Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrän seuranta on tärkeä osa luottoriskin hallintaprosessia. Ennakoitavissa oleviin ongelmiin luoton hoidossa reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Likviditeettiriski

POP Pankki -ryhmän maksuvalmiusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimus eli LCR-tunnusluku (LCR, Liquidity Coverage Ratio) 31.12.2021 oli 141,3 (191,4) prosenttia vähimmäistason ollessa 100 prosenttia. Yhteenliittymällä oli tilikauden päättyessä LCR-kelpoisia likvidejä varoja ennen arvonleikkauksia 457,9 (621,9) miljoonaa euroa, joista 61,1 (63,0) prosenttia oli käteistä ja keskuspankkisaatavia ja 32,2 (32,4) prosenttia erittäin likvidejä tason 1 arvopapereita. Lisäksi yhteenliittymällä oli LCR-salkun ulkopuolisia, panttaamattomia arvopapereita 28,0 (71,1) miljoonaa euroa. Yhteenliittymän keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus, NSFR, muutui sitovaksi vuonna 2021 (28.6.2021) osana Euroopan parlamentin ja neuvoston vakavaraisuusasetusta 575/2013 uudistavaa CRR II -asetusta 2019/876. Vaatimuksen minimitaso on 100 prosenttia. NSFR mittaa taseessa olevien varojen ja velkojen maturiteettieroja ja sen tehtävänä on varmistaa, että pysyvä rahoitus riittää täyttä-

mään varainhankintatarpeet yhden vuoden ajankänteellä ja siten estää liiallinen riippuvuus lyhytaikaisesta tukkurahoituksesta. Yhteenliittymän NSFR-suhdeluku 31.12.2021 oli 130,0 prosenttia.

Myös POP Pankki -ryhmän rahoitusasema säilyi tilikauden aikana vahvana. Talletusten suhde luotokantaan pysyi edelleen korkealla tasolla ja talletusten kokonaismäärä kasvoi 3,3 prosenttia raportointiperiodilla. Keskusluottolaitos Bonum Pankki Oyj:n joukkovelkakirjaohjelmasta oli liikkeeseen laskettuna 255,0 (225,0) miljoonaa euroa ja vastaavasti sijoitustodistusohjelmasta 30,0 (41,5) miljoonaa euroa. Lisäksi Bonum Pankki Oyj:llä on 28,6 miljoonan euron lainaohjelma Pohjoismaiden investointipankin (NIB) kanssa. Tilikauden aikana Bonum Pankki Oyj osallistui Euroopan keskuspankin TLTRO III -rahoitusoperaatioihin 78,4 miljonnalla eurolla. Tilikauden päättyessä Bonum Pankilla oli TLTRO III -rahoitusta yhteensä 128,4 (50,0) miljoonaa euroa.

Jäsenluottolaitosten osalta POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk soveltaa Finanssivalvonnalta saatua lupaa päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Luvan mukaisesti likviditeettiriskin viranomaisvaatimukset LCR- ja NSFR-vaatimusten osalta tulee täyttää vain yhteenliittymätasolla.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälle-rahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Markkinariskiasema säilyi tilikauden aikana maltillisena. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan ja rajoitetaan sekä nykyarvomenetelmän että tuloriskimallin kautta. Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna +/-yhden prosenttiyksikön koronmuutoksen vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen 31.12.2021 oli +12,7 (+13,1) / -6,0 (-9,7) miljoonaa euroa. Markkinariskiä syntyy myös jäsenluottolaitosten sijoitustoiminnasta. Jäsenluottolaitosten liiketoimintaan ei kuulu varsinaista kaupankäyntitoimintaa (trading).

Sijoitustoiminnasta syntyvää markkinariskiä rajoitetaan omaisuusluokkien allokaation kautta sekä omaisuusluokittain, riskilajeittain ja vastapuolittain asetettavilla riskirajoilla. Luotonannossa ei oteta lainkaan valuuttariskiä. Jäsenluottolaitokset voivat tehdä suoria valuuttamääräisiä sijoituksia vain yhteenliittymän riskienvalvontatoiminnon luvalla. Johdannaisten mahdollinen käyttö on rajoitettu rahoitustaseen korkoriskin suojaustarkoitukseen.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien toteutumista pyritään minimoimaan operatiivisen riskiportfolion säännöllisellä kartoituksella, henkilöstön osaamisen jatkuvalla kehittämisellä, kattavilla toimintaohjeilla sekä si-

säisen valvonnan toimenpiteillä mm. eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Finanssivalvonta määräsi 13.9.2021 POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk:lle 680 tuhannen euron seuraamusmaksun ja antoi julkisen varoituksen koskien yhteenliittymän operatiivisen riskien hallintaa sekä ohjaus- ja valvontavelvollisuutta. Havainnot perustuivat Finanssivalvonnan huhtikuussa 2019 tekemään tarkastukseen. POP Pankkikeskus osk oli käynnistänyt merkittävät parannustoimenpiteet jo ennen Finanssivalvonnan tarkastusta ja lisännyt riskienhallintaresursseja sekä kehittänyt operatiivisten riskien valvonnan käytäntöjä.

Jäsenluottolaitokset raportoivat compliance-toiminnolle omaan toimintaansa kohdistuvista operatiivisista riskeistä vuosittain itsearvioinneilla. Lisäksi jäsenluottolaitokset ylläpitävät rekisteriä toteutuneista operatiivisista riskeistä sekä läheltä piti -tilanteista, joka tulee toimittaa keskusyhteisölle pyydettyäessä. Compliance-toiminto arvioi säännöllisesti havaitsemiensa operatiivisten riskien luonnetta ja riskien toteutumisen todennäköisyyksiä koko yhteenliittymässä.

Compliance valvoo merkittäviä ja kriittisiä ulkoisuuksia, ylläpitää niistä rekisteriä ja osallistuu niiden riskien arviointiin. Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan liike-

toiminnan tekemässä uuden tuotteen tai palvelun arviointiprosessissa, jonka riippumattomat valvontatoiminnot katselmoivat. Lisäksi jäsenluottolaitokset suorittavat säännöllisesti operatiivisten riskien itsearviointin. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Toiminnassa aiheutuviin riskeihin, mukaan luettuna tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuvat riskit, on varauduttu jatkuvuussuunnitelulla.

Rahanpesun ja muun talousrikollisuuden riskienhallinnan toimintamallia on vahvistettu systemaattisesti koko yhteenliittymän tasolla. Tähän on sisältynyt rahanpesun ja muun talousrikollisuuden estämistä käsittelevien sitovien ohjeiden uudistus keskusyhteisössä, jatkuvan seurannan ratkaisuiden ja resurssien lisääminen, täysin uuden AML-monitorointijärjestelmän hankinta- ja käyttöönottoprojekti sekä aktiivinen tiedottaminen ja koulutuksen merkittävä lisääminen.

VAKUUTUSTOIMINNAN RISKIT

Tarkastelukaudella merkittävimmät vakuutusriskit ovat liittyneet liiketoiminnan kannattavuuskehitykseen keskittyen erityisesti hinnoittelun ja asiakas- ja riskinvalinnan kehittämiseen sekä liiketoiminnan volyymin riittävään kasvattamiseen kannattavuusnäkökulma huomioiden. Edelleen jatkuva koronapandemia on muuttanut toimintaympäristöä monilta osin. Vakuutustoiminnassa pandemian vaikutus näkyy erityisesti henkilövakuutuksien vahinkomäärissä ja vakuutuskannan koossa.

Merkittävimmät operatiiviset riskit liittyvät IT-järjestelmäkokonaisuuden rakentamiseen ja vakuutustoiminnan prosessien hallittuun skaalaamiseen ja kehittämiseen myynti-, asiakas- ja korvausvolymeiden kasvaessa.

Tietoturvariskit ovat verkossa toimivalle yhtiölle merkittäviä, joten niiden hallintaan panostetaan voimakkaasti. Henkilöstöriski on huomattava yhtiön suhteellisen pienen organisaation johdosta, tosin omaa organisaatiota ja kumppanuuksia kehitetään jatkuvasti riskien vähentämiseksi.

Yhtiön sijoitusomaisuus koostuu pääasiallisesti euromääräisistä korkosijoituksista, mutta myös osakeriskiä, kiinteistöriskiä ja valuuttariskiä yhtiöllä on maltillisesti. Korkosijoitusten maturiteetti on matala 2,1 vuotta, joten korkoriski on niin ikään maltillinen. Sijoitustoiminnan toteutus yhtiössä ulkoistettu varainhoitajille.

Koska yhtiö toimii digitaalisesti ja etätyöskentelyvalmiudet ovat olleet hyvät, pandemialla ei ollut suurta vaikutusta operatiiviseen toimintaan.

Suomen Vahinkovakuutus Oy:n hallitus hyväksyy vuosittain yhtiön riskienhallintasuunnitelman.

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitoksien ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehityksestä tuli kansallisesti voimaan 2015. Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi on perustettu Rahoitusvaka-

rasto (Laki rahoitusvakausturvastosta, 1195/2014), joka toimii Suomen kansallisena kriisinratkaisuviranomaisena osana EU:n yhteistä kriisinratkaisumekanismia.

Rahoitusvakausturvasto on 28.4.2021 päivittänyt POP Pankkien yhteenliittymän kriisinratkaisusuunnitelmaan ja kriisinratkaisulakiin (1194/2014) liittyvän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärään (MREL-vaateeseen) liittyvän päätöksen. Uusi MREL-vaade on 19,39 prosenttia kokonaisriskin määrästä tai 5,91 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytettävän vastuiden kokonaismäärästä. Uusi vaade astui voimaan 1.1.2022. Vaade on katettu omilla varoilla sekä vakuudettomilla seniorjoukkovelkakirjalainoilla.

VAKAVARAISUUSASEMA

Vuoden 2021 lopussa POP Pankkien yhteenliittymän vakavaraisuus oli hyvällä tasolla. Yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 19,2 (19,9) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%) 19,2 (19,9) prosenttia. Tilikauden voittoa ei ole luettu tilikauden omiin varoihin yhteenliittymän noudattaman käytännön mukaisesti. POP Pankkien yhteenliittymän omat varat 529,7 (513,0) miljoonaa euroa muodostuvat jäsenosuuksista, POP Osuuksista, kertyneistä voittovaroista sekä muista vapaista rahastoista. Jäsenpankkien keskeisin väline pääoman lisäämiseksi on ydinpääomaan luettavat POP Osuudet, joita oli laskettu liikkeeseen vuoden 2021 lopussa 56,9 (56,1) miljoonaa euroa.

Yhteenliittymän vakavaraisuusvaatimus vuoden 2021 lopussa koostui seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetuksen mukainen vähimmäisvaade (8 %)
- Finanssivalvonnan asettama harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus (1,25 %)
- Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus (2,5 %)
- Ulkomaisten vastuiden maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Vakavaraisuusasetuksen mukaisesta vähimmäisvaateesta vähintään 4,5 prosenttiyksikköä on oltava ydinpääomaa (CET1). Kaikki lisäpääomavaatimukset on katettava täysimääräisesti ydinpääomalla. Finanssivalvonta on vapauttanut suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1 %) lisäpääomavaatimuksesta 6.4.2020 tehdyllä päätöksellä.

Finanssivalvonnan myöntämän luvan nojalla yhteenliittymään kuuluvat jäsenluottolaitokset on keskusyhteisön päätöksellä vapautettu omien varojen vaateista yhteenliittymän sisäisille erille ja suurten vastapuolten rajoituksista yhteenliittymän keskusluottolaitoksen ja jäsenpankkien välisille erille. Finanssivalvonnan poikkeusluvalla yhteenliittymän sisäiset erät vähennetään vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuiden määrästä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston vakavaraisuusasetusta 575/2013 uudistavaa CRR II -asetusta 2019/876 on sovellettu 28.6.2021 alkaen. Uuden sääntelyn mukaan omien varojen vaatimus

pk-yritysvastuiden osalta laski sekä rahastosijoitukset huomioitiin riskipainottamalla kaikkia rahastojen kohde-etuuksia ikään kuin ne olisivat yhteenliittymän suoria vastuita tai niihin sovellettiin vaihtoehtoisesti aiempaa korkeampaa riskipainoa.

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage ratio) muuttui sitovaksi kesäkuussa osana EU:n vakavaraisuusasetuksen muutosta (CRR II). Sääntelyn minimitaso on 3 prosenttia. Yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste 31.12.2021 oli 9,7 prosenttia.

Yhteenliittymä otti tilikaudella käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän. Maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto kasvatti vakavaraisuuslaskennassa maksukyvyttömyiden saamisten määrää.

VAKAVARAISUUDEN YHTENVETO

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	541 450	536 352
Vähennykset ydinpääomasta	-11 717	-23 306
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	529 733	513 046
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	529 733	513 046
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	529 733	513 046
Riskipainotetut erät yhteensä	2 766 096	2 578 449
josta luottoriskin osuus	2 521 248	2 349 874
josta vastuun arvonoikaisuriski (CVA)	-	-
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	20 202	20 858
josta operatiivisen riskin osuus	224 646	207 717

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	19,2 %	19,9 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	19,2 %	19,9 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	19,2 %	19,9 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	529 733	513 046
Pääomavaatimus yhteensä *	325 162	302 968
Puskuri pääomavaatimukseen	204 570	210 031
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	529 733	513 046
Vastuut yhteensä	5 445 616	5 146 910
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	9,7 %	10,0 %

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vakavaraisuusvaatimuksesta (8 %), Finanssivalvonnan asettamasta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta (1,25 %), luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta (2,5 %) ja ulkomaisten vastuuden maakohtaisista muuttuvista pääomavaatimuksista. Finanssivalvonta vapautti päätöksellään 6.4.2020 suomalaiset luottolaitokset järjestelmäriskin (1 %) lisäpääomavaatimuksesta.

VASTUULLISUUS

POP Pankki -ryhmässä yhteiskuntavastuu pohjautuu osuustoiminnalliseen arvopohjaan, paikallisuuteen sekä liiketoiminnan pitkäjänteisyyteen. Ryhmän vastuullisuustyötä ohjaa vastuullisuusohjelma. Sen taustalla on olennaisuusanalyysi, jonka tarkoituksena on tunnistaa POP Pankki -ryhmälle ja keskeisille sidosryhmille tärkeimmät vastuullisuusnäkökohdat. Olennaisuusanalyysissä POP Pankki -ryhmälle merkittäviksi vastuullisuusteemoiksi nousivat 1) Kestävän rahoituksen ja sijoittamisen edistäminen sekä ilmastonmuutoksen hillintä niiden avulla, 2) Paikallisen menestyksen, elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin tukeminen, 3) Liiketoiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys, 4) Henkilöstön yhdenvertaisuus sekä monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin edistäminen sekä 5) Harmaan talouden, korruption ja rahanpesun estäminen.

POP Pankki -ryhmä julkaisee vuoden 2021 vastuullisuusraportin osana vuosikertomustaan. Ryhmä noudattaa raportoinnissaan kansainvälisen Global Reporting Initiative (GRI) -viitekehystä.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeen tammikuussa 2022 POP Pankki -ryhmä allekirjoitti yhteistyösopimuksen suomalaisen IT-yhtiön Crosskeyn kanssa peruspankki-järjestelmänsä uudistamisesta. POP Pankki arvioi ottavansa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöön vuoden 2025 aikana. Yhteistyösopimuksella ei ole välitöntä vaikutusta POP Pankkien tarjoamiin pankkipalveluihin.

S&P Global Ratings vahvisti 4.2.2022 Bonum Pankki Oyj:n luottoluokituksen. Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikainen investointitason (investment grade) luottoluokitus on 'BBB' ja lyhytaikainen 'A-2'. Näkymät säilyivät vakaina.

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa muita sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

UUODEN 2022 NÄKYMÄT

POP Pankki -ryhmän toimintaan vaikuttaa keskeisesti toimintaympäristön talouskehitys. Rahapoliittisen elvytyksen rooli oli koronapandemian alkuvaiheessa merkittävä ja laajoilta konkurssialloilta vältyttiin. EKP on tukenut euroalueen taloutta muun muassa pitämällä ohjauskorot alhaalla, mutta indikoi asteittaista suunnanmuutosta esimerkiksi osto-ohjelmien pienentämisellä. Inflaatio on lähtenyt maailmanlaajuisesti voimistumaan, mutta EKP:n ei odoteta ennenaikaisesti käynnistävän koronnostoja. Vuonna 2022 lyhyiden korkojen odotetaan säilyvän edelleen negatiivisina. Tämä tukee osaltaan yritysten ja kotitalouksien tilannetta.

Koronapandemian pitkittymisestä huolimatta Suomen ja euroalueen taloudet ovat palautuneet hyvin ja esimerkiksi työllisyyskehitys on ollut myönteistä. Vaikka pandemia jatkuu, on monilla aloilla opittu toimimaan rajoitusten kanssa joustavasti ja kokonaistuotanto on jo ohittanut koronapandemiaa edeltäneen tason. Lisäksi taloudelle erityisen haitallisten laajojen sulkutoimien todennäköisyys on euroalueella laskussa, koska korkean rokotekattavuuden avulla tautikuolleisuus on saatu alenemaan.

Uusien ja entistä tartuttavampien varianttien ilmestyminen on pitkittänyt ja laajentanut pandemiaa, joskin rokotteet ovat osoittautuneet toimiviksi vakavimpien tautimuotojen hillinnässä. Maailmanlaajuisesti pandemia voi tarjota negatiivisia yllätyksiä, jotka heijastuisivat myös Suomeen. Lo-

gistisesti ja tuotantoketjujen osalta tilanne ei ole maailmanlaajuisesti ehtinyt normalisoitua, joten kysyntäinflaatio on voimakasta ja tuotantoketjut ovat haavoittuvia. Erityisesti Kiinan koronatilanteen heikentyminen voi sotkea koko maailman tuotantoa.

Toimintaympäristö on edelleen haastava. Erityisesti globaalien kehityskulkujen vaikutus Suomen talouteen on vaikeasti ennustettavissa. Myös euroalueen pääomamarkkinoiden ja rahoitusmarkkinoiden epäsuotuisten muutosten riskit ovat kasvaneet.

POP Pankki -ryhmä panostaa strategiansa mukaisesti kasvuun erityisesti yritysrahoituksessa. Ryhmän liiketoiminnan odotetaan kehittyvän myönteisesti vuonna 2022, mutta vuoden alussa käynnistyneen peruspankkijärjestelmäuudistuksen ennakoidaan aiheuttavan ylimääräistä kulusitusta, kunnes uusi järjestelmä saadaan otettua käyttöön. Vuodelle 2022 ei ennakoida tuloutuvaksi merkittäviä kertaluonteisia tuottoeriä kuten vuonna 2021, joten tilikauden tulos tulee jäämään alhaisemmalle tasolle kuin tilikaudella 2021.

POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.-31.12.2021 (IFRS)

POP PANKKI -RYHMÄN TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Korkotuotot		83 879	80 090
Korkokulut		-5 541	-5 991
Korkokate	4	78 338	74 099
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	36 326	31 049
Sijoitusten nettotuotot	6	10 028	1 298
Vakuutuskate	7	13 192	11 611
Liiketoiminnan muut tuotot		38 360	5 902
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		176 243	123 959
Henkilöstökulut		-50 655	-43 531
Liiketoiminnan muut kulut		-55 464	-51 978
Poistot ja arvonalentumiset		-15 083	-8 141
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-121 203	-103 650
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	10	-10 390	-7 468
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		19	78
Tulos ennen veroja		44 670	12 919
Tuloverot		-7 565	-1 817
Tilikauden tulos		37 105	11 101
Josta			
POP Pankkien omistajien osuus		37 110	11 087
Määräysvallattomien omistajien osuus		-5	15
Yhteensä		37 105	11 101

POP Pankki -ryhmä on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, minkä vuoksi vertailutietoja on oikaistu. Muutoksesta on kerrottu liitteessä 2.

POP PANKKI -RYHMÄN LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Tilikauden tulos	37 105	11 101
Muun laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat voitot/tappiot	-353	-564
Käyvän arvon muutos oman pääoman ehtoista instrumenteista	152	992
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon muutos vieraan pääoman ehtoista instrumenteista	-1 018	152
Tilikauden laaja tulos	35 885	11 681
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen		
POP Pankkien omistajien osuus	35 890	11 666
Määräysvallattomien omistajien osuus	-5	15
Tilikauden laajan tulos	35 885	11 681

POP PANKKI -RYHMÄN TASE

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2021	31.12.2020
Varat			
Käteiset varat	8,9	279 882	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	8,9	73 897	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	8,9	4 243 829	3 868 147
Sijoitusomaisuus	8,9	681 552	688 871
Sijoitukset osakkuusyrityksiin		214	195
Aineettomat hyödykkeet		9 298	15 196
Aineelliset hyödykkeet		29 611	32 138
Muut varat		34 014	32 816
Verosaamiset		5 401	5 326
Varat yhteensä		5 357 697	5 098 398

(1 000 euroa)	Liite	31.12.2021	31.12.2020
Velat			
Velat luottolaitoksille	8,9,11	166 484	97 219
Velat asiakkaille	8,9,11	4 222 364	4 086 045
Vakuutusvelka	12	52 692	43 915
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	13	284 920	266 346
Lisäosuuspääoma		-	11 287
Muut velat		50 060	51 991
Verovelat		28 367	24 353
Velat yhteensä		4 804 888	4 581 156
Oma pääoma			
Osuuspääoma			
Jäsenosuudet		10 163	9 909
POP Osuudet		56 893	56 121
Osuuspääoma yhteensä		67 056	66 030
Rahastot		163 877	166 497
Kertyneet voittovarot		321 437	284 271
POP Pankki -ryhmän omistajien osuus yhteensä		552 370	516 798
Määräysvallattomien omistajien osuus		439	444
Oma pääoma yhteensä		552 809	517 242
Velat ja oma pääoma yhteensä		5 357 697	5 098 398

POP Pankki -ryhmä on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, minkä vuoksi vertailutietoja on oikaistu. Muutoksesta on kerrottu liitteessä 2.

LASKELMA POP PANKKI -RYHMÄN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(1 000 euroa)	Osuus-pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	66 031	4 905	161 592	284 271	516 798	444	517 242
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos	-	-	-	37 110	37 110	-5	37 105
Muut laajan tuloksen erät	-	-867	-	-353	-1 219	-	-1 219
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	-867	-	36 757	35 890	-5	35 885
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman muutos	834	-	-	-	834	-	834
Voitonjako	-	-	-	-1 089	-1 089	-	-1 089
Rahastosiirrot	192	-	-1 753	1 561	-	-	-
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	1 026	-	-1 753	472	-255	-	-255
Muut muutokset	-	-	-	-63	-63	-	-63
Oma pääoma 31.12.2021	67 057	4 038	159 839	321 437	552 370	439	552 809

(1 000 euroa)	Osuus-pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	66 745	3 761	156 934	280 566	508 006	429	508 435
Laatimisperiaatteen muutos	-	-	-	-493	-493	-	-493
Oikaistu Oma pääoma 1.1.2020	66 745	3 761	156 934	280 073	507 513	429	507 942
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden tulos	-	-	-	11 087	11 087	15	11 101
Muut laajan tuloksen erät	-	1 144	-	-564	580	-	580
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	1 144	-	10 522	11 666	15	11 681
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osuuspääoman muutos	-1 106	-	-	-	-1 106	-	-1 106
Voitonjako	-	-	-1	-1 285	-1 286	-	-1 286
Rahastosiirrot	392	-	4 658	-5 052	-1	-	-1
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-714	-	4 657	-6 337	-2 393	-	-2 393
Muut muutokset	-	-	-	12	12	-	12
Oma pääoma 31.12.2020	66 031	4 905	161 592	284 271	516 798	444	517 242

Finanssivalvonta on 18.12.2020 suosittanut pankkeja noudattamaan äärimmäistä varovaisuutta käteisenä maksettavassa voitonjaossa 30.9.2021 asti ja suosittanut pankkeja noudattamaan Euroopan keskuspankin suositusta voitonjaon enimmäismäärästä. Vuodelta 2020 maksetun voitonjaon osalta POP Pankki -ryhmä on noudattanut voitonjakoa koskevia suosituksia. POP Pankkien maksamalla voitonjaolla ei ole olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän pääomatasoon tai POP Pankkien kykyyn tarjota rahoitusta asiakkailleen.

POP PANKKI -RYHMÄN RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	37 105	11 101
Tilikauden tulokseen tehtyt oikaisut	44 494	25 428
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-383 899	-350 282
Saamiset luottolaitoksilta	1 177	7 065
Saamiset asiakkailta	-387 854	-238 399
Sijoitusomaisuus	3 537	-117 307
Muut varat	-759	-1 641
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	188 483	392 331
Velat luottolaitoksille	69 266	59 676
Velat asiakkaille	124 591	339 739
Varaukset ja muut velat	-2 053	-3 873
Maksetut tuloverot	-3 322	-3 211
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-113 819	78 578
Investointien rahavirta		
Muiden sijoitusten vähennykset/lisäykset	-165	-120
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-5 767	-6 094
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myynnit	2 339	1 235
Investointien rahavirta yhteensä	-3 593	-4 979
Rahoituksen rahavirta		
Osuuspääoman vähennykset/lisäykset	1 031	-829
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-1 089	-1 285
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	79 945	246 821
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-61 387	-95 426
Vuokrasopimusvelan vähennykset	-1 842	-1 831
Rahoituksen rahavirta yhteensä	16 657	147 450

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	415 120	194 071
Rahavarat tilikauden lopussa	314 365	415 120
Rahavarojen nettomuutos	-100 755	221 049
Rahavarat		
Käteiset varat	268 871	11 435
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	45 493	403 684
Yhteensä	314 365	415 120

RAHAVIRTALASKELMAA KOSKEVAT LISÄTIEDOT

Saadut korot	80 838	78 691
Maksetut korot	5 709	4 468
Saadut osingot	3 591	4 355
Tilikauden tulokseen tehtyt oikaisut		
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Rahoitusvarojen arvonalentumiset	10 390	7 468
Poistot	18 186	10 783
Vakuutusvelan muutos	15 083	5 287
Muut	835	1 890
Tilikauden tulokseen tehtyt oikaisut	44 494	25 428

POP Pankki -ryhmä on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, minkä vuoksi vertailu-tietoja on oikaistu. Muutoksesta on kerrottu liitteessä 2.

LIITTEET

LIITE 1 POP PANKKI -RYHMÄ JA IFRS-TILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

POP Pankki -ryhmä (jäljempänä myös Ryhmä) on POP Pankkien ja POP Pankkikeskus osk:n sekä niiden tytäryhteisöjen sekä yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostama finanssiryhmä, joka toimii Suomessa. POP Pankit ovat itsenäisiä, alueellisesti ja paikallisesti toimivia osuuspankkeja. POP Pankkikeskus osk toimii Ryhmän keskusyhteisönä. POP Pankki -ryhmä tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille, pienille ja keskisuurille yrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkaille.

POP Pankkikeskus osk:n jäsenluottolaitoksia ovat 21 osuuspankkia sekä jäsenosuuspankkien keskusluottolaitoksena toimiva Bonum Pankki Oyj. POP Pankkien yhteenliittymä on laissa talletuspankkien yhteenliittymästä 599/2010 (jäljempänä Yhteenliittymälaki) määritelty juridinen kokonaisuus, jossa jäsenluottolaitoksilla ja keskusyhteisöllä on vastuu toistensa veloista ja sitoumuksista. POP Pankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö POP Pankkikeskus osk, sen jäsenluottolaitokset, näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös muita yhteisöjä. Merkittävimmät POP Pankki -ryhmään sisältyvät yhteenliittymään kuulumattomat yhteisöt ovat POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

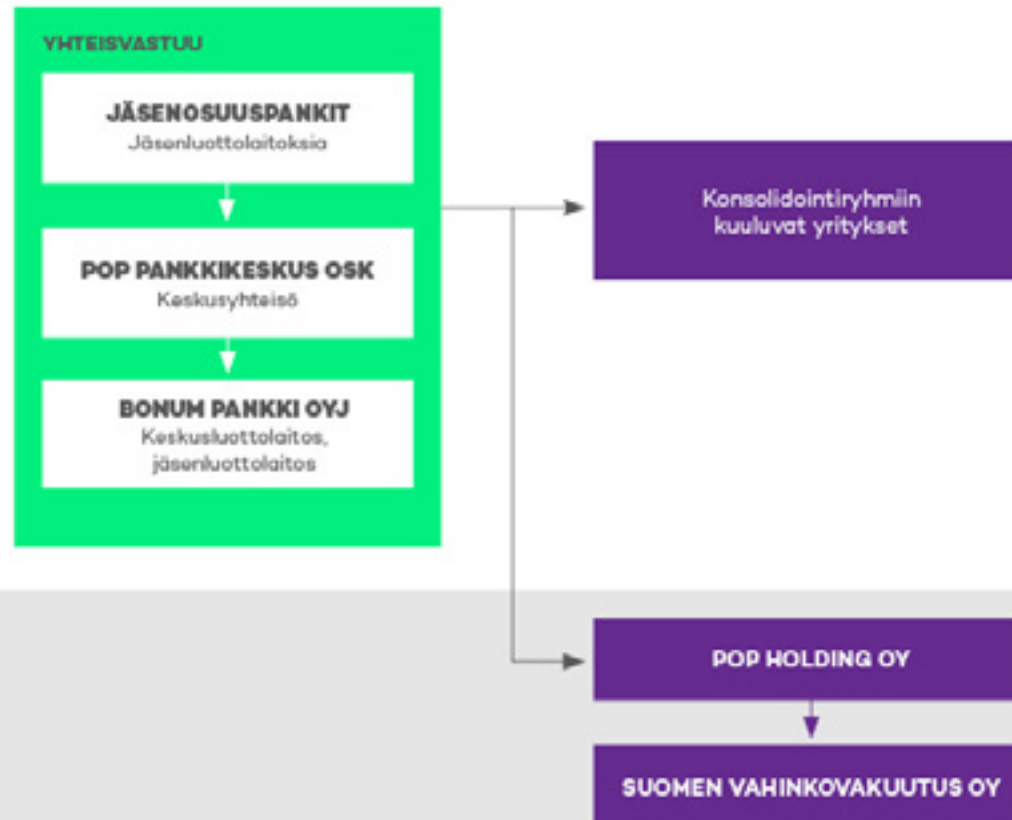
POP Pankki -ryhmä ei muodosta kirjanpitolain 1336/1997 mukaista konsernia, eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa 610/2014 määriteltyä konsolidointiryhmää. POP Pankkikeskus osk:lla tai sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden kansainvälisten IFRS-tilinpäätösstandardien mukaista määräysvaltaa, eikä Ryhmälle siten voida määritellä emoyhtiötä. Yhteenliittymälain mukaisesti POP Pankkikeskus osk:n hallitus on hyväksynyt Ryhmälle sen rakenteeseen soveltuvat tilinpäätösperiaatteet siltä osin, kuin IFRS-tilinpäätösstandardit eivät huomioi Ryhmän rakennetta. Tilinpäätösperiaatteet, jotka sisältävät kuvauksen jäsenosuuspankkien muodostamasta laskentateknisestä emoyhtiöstä, on esitetty POP Pankki -ryhmän yhdistellyn IFRS-tilinpäätöksen liitteessä 2.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt.

POP PANKKI -RYHMÄN RYHMÄRAKENNE

POP PANKKI -RYHMÄ

POP PANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

Tilikauden aikana tapahtui yksi POP Pankki -ryhmän sisäinen pankkifuusio. Helmikuun lopussa Reisjärven Osuuspankki sulautui Siilinjärven Osuuspankkiin ja pankin nimi muutettiin Järvi-Suomen Osuuspankiksi. Sulautumisen jälkeen POP Pankki -ryhmään kuuluu 21 osuuspankkia. Sulautumisella ei ole vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

LIITE 2 POP PANKKI -RYHMÄN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

POP Pankki -ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen.

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2021 on laadittu IAS 34 Osavuositiedot -standardin mukaisesti.

Tilinpäätöstiedotteen lukuja ei ole tilintarkastettu. Tilinpäätöstiedotteen luvut esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole ilmoitettu. Laskelmissa ja taulukoissa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summasta. Kaikkien POP Pankki -ryhmään kuuluvien yhtiöiden toimintavaluutta on euro.

LAATIMISPERIAATTEIDEN MUUTOKSET

Tilikauden aikana käyttöön otetut uudet IFRS-standardit, standardimuutokset ja tulkinnat

Tilikauden aikana ei ole otettu käyttöön uusia IFRS-standardeja POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä.

Pilvipalvelusopimukseen liittyvien kustannusten käsittely

Tilikauden aikana otettiin käyttöön IFRS tulkinta-
komitean huhtikuussa 2021 antama agendapäätös palveluna ostettavan ohjelmiston (Software as
a Service, SaaS) toimittajan konfigurointi- ja rä-

tälöintimenojen kirjanpitoläsnittelystä (Configuration or Customisation Costs in a Cloud Computing Arrangement). Agendapäätöksessä otettiin kantaa siihen, miten pilvipalveluna hankitun järjestelmän konfiguroinnista tai räätälöinnistä syntyvät menot käsitellään kirjanpidossa, jos aineetonta omaisuutta ei kirjata.

POP Pankki -ryhmä on huomioinut agendapäätöksen vaikutukset pilvipalveluiden käsittelyyn tilikauden toisella vuosipuoliskolla takautuvasti. Uuden laatimisperiaatteen mukaisesti pilvipalvelusopimuksiin liittyvät konfigurointimenot kirjataan pääsääntöisesti kuluksi ja räätälöintimenot kirjataan muiden varojen ennakkomaksuihin tai kuluksi, riippuen siitä ovatko räätälöintiä koskevat palvelut erotettavissa varsinaisesta pilvipalvelusopimuksesta. Pilvipalvelujärjestelyssä ohjelmiston määräysvalta on kolmannella osapuolella, eikä ohjelmiston konfigurointi- ja räätälöintimenoja aktivoida aineettomaksi hyödykkeeksi. Pilvipalvelusopimuksesta kirjattu ennakkomaksu puretaan kuluksi sopimuskauden kuluessa siitä lähtien, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutukset eri tilinpäätöseriin on esitetty alla olevassa taulukossa. Tulosvaikutus syntyi aiemmin aktivoidun oman työn ja muiden menojen kirjaamisesta kuluksi. Laadintaperiaatteen muutos liittyy pääasiassa maksamisen alueen järjestelmäuudistuksiin.

LAATIMISPERIAATTEEN MUUTOKSEN VAIKUTUKSET TILINPÄÄTÖSERIIN

TASE

(1 000 euroa)	31.12.2020	Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus	Oikaistu 31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet	20 549	-5 352	15 196
Muut varat	28 553	4 263	32 816
Versaamiset	5 108	218	5 326
Varat yhteensä	5 099 270	-871	5 098 398
Tilikauden voitto/tappio	11 480	-379	11 101
Kertyneet voittovarot	285 142	-493	284 650
Oma pääoma yhteensä	518,114	-871	517,242
Velat ja oma pääoma yhteensä	5 099 270	-871	5 098 398

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

POP Pankki -ryhmä otti käyttöön vuoden 2021 alussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 575/2013 artiklan 178 mukaisen maksukyvyttömyyden määritelmän odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Vastuut luokitellaan ECL-vaiheeseen 3 niiden täyttäessä maksukyvyttömyyden kriteerit. Määritelmän käyttöönotto laski ECL-vaiheeseen 3 kirjattavien saamisten määrää, koska POP Pankki -ryhmän aikaisemmin soveltama kriteeristö saamisen kirjaamiselle ECL-vaiheeseen 3 oli tiukempi.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissä esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvoihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin, rahoitusvarojen sekä aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin sekä vakuu-

TULOSLASKELMA

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2020	Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus	Oikaistu 1.1.31.12.2020
Liiketoiminnan muut kulut	-50 738	-1 241	-51 978
Poistot ja arvonalentumiset	-8 908	767	-8 141
Tuloverot	-1 912	95	-1 817
Tilikauden tulos	11 480	-379	11 101

tusmatemaattisissa laskelmissa käytettyihin oletuksiin. Rahoitusvarojen käyvistä arvoista ja arvostusmenetelmistä on annettu tarkempia tietoja liitteessä 9.

Johdon arviot ja oletukset perustuvat tilinpäätöshetken parhaaseen näkemykseen, jotka voivat poiketa joissain määrin lopullisesta toteumasta. Koronapandemian taloudellisten vaikutusten vuoksi rahoitusvarojen käypiin arvoihin ja arvonalentumisvarauksiin liittyy tavanomaista suurempaa epävarmuutta.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Johdon on määritettävä, miten laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovasta-arvokertoimia sovelletaan luottokortteihin.

Johdon harkintaan perustuen on tehty vertailukaudella ylimääräisiä varauksia tiettyjen saamistodistusten liikkeeseenlaskijoihin liittyvän luottoriskin kasvun vuoksi. Johto on uudelleenarvioinut tapauskohtaisesti kyseisiin liikkeeseenlaskijoihin liittyvän luottoriskin kehitystä ja purkanut aiempia harkinnanvaraisia varauksia perustuen siihen, että liikkeeseenlaskijoiden taloudellinen tilanne on kohentunut pandemian jatkumisesta huolimatta. Tilikaudella kirjattiin johdon harkintaan perustuva ylimääräinen varaus saamisiin asiakkailta perustuen arvioon koronapandemian pitkittymisen vaikutuksista luottoriskiin.

UUDET IFRS-STANDARDIT JA TULKINNAT***Uusi IFRS 17 Vakuutus sopimukset -standardi (sovellettava 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla).***

Uusi standardi koskee vakuutus sopimuksia, ja auttaa sijoittajia ja muita tahoja paremmin ymmärtämään vakuuttajien altistumista riskeille, sekä niiden kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Tämä standardi korvaa nykyisen IFRS 4 Vakuutus sopimukset

-standardin. Standardin käyttöönottoa on siirretty IASB:n päätöksellä eteenpäin yhdellä vuodella. POP Pankki -ryhmässä on käynnissä standardin vaikutusten arviointi ja sen käyttöönottoa valmisteleva projekti.

Muilla jo julkaistulla IFRS-standardeilla tai IFRIC-tulkinnoin ei odoteta olevan olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätökseen.

LIITE 3 POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT

POP Pankki -ryhmän toimintasegmenttejä ovat pankkitoiminta ja vakuutustoiminta. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen johdolle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Toimintasegmenttien raportoinnissa noudatetaan Ryhmän IFRS-tilinpäätöksessä sovellettuja laadintaperiaatteita, jotka on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteet. POP Pankki -ryhmän ylin operatiivinen päätöksentekijä on Ryhmän keskusyhteisönä toimivan POP Pankkikeskus osk:n hallitus. Keskusyhteisön tehtävänä on vastata resurssien kohdistamisesta ja toiminnan tuloksellisuuden arvioinnista.

Pankkitoimintasegmentti sisältää jäsenosuuspankit ja Bonum Pankki Oyj:n. Osuuspankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa ja Bonum Pankki Oyj toimii näiden keskusluottolaitoksena. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja muut liiketoiminnan kulut.

Vakuutussegmentin muodostaa Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka myöntää ajoneuvo-, omaisuus- ja henkilövakuutuksia henkilöasiakkaille. Vakuutustoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat vakuutusmaksutuotot ja sijoitustoiminnan netto-tuotot. Vakuutustoiminnan merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut ja liiketoiminnan muut kulut.

Pankkitoimintasegmenttiin kuuluvien pankkien väliset liiketoimet on eliminoitu segmenttiraportoinnissa. Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin. Pankkisegmentin ja vakuutussegmentin väliset liiketoimet esitetään sarakkeessa kohdistamattomat erät ja eliminoinnit. Kohdistamattomat erät sisältävät muihin toimintoihin liittyvät tuloslaskelma- ja tase-erät. Muihin toimintoihin kuuluvat merkittävimmät yhteisöt ovat POP Holding Oy, POP Pankkikeskus osk ja POP Newco Oyj.

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2021

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2021

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	77 695	655	78 350	-13	78 338
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	36 813	-396	36 417	-91	36 326
Sijoitusten nettotuotot	8 502	1 654	10 156	-128	10 028
Vakuutuskate	-	13 192	13 192	-	13 192
Liiketoiminnan muut tuotot	38 716	523	39 239	-879	38 360
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	161 725	15 629	177 354	-1 111	176 243
Henkilöstökulut	-34 796	-7 797	-42 593	-8 062	-50 655
Liiketoiminnan muut kulut	-64 576	-687	-65 263	9 799	-55 464
Poistot ja arvonalentumiset	-11 568	-2 126	-13 694	-1 389	-15 083
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-110 940	-10 610	-121 551	348	-121 203
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-10 356	-34	-10 390	-	-10 390
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-	-	-	19	19
Tulos ennen veroja	40 428	4 985	45 413	-743	44 670
Tuloverot	-7 414	-	-7 414	-151	-7 565
Tilikauden tulos	33 015	4 985	37 999	-895	37 105
*Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	161 725	15 629	177 354		
*Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	1 174	-	1 174		

TASE 31.12.2021

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	279 882	-	279 882	-	279 882
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	67 993	8 243	76 237	-2 340	73 897
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 245 716	-	4 245 716	-1 887	4 243 829
Sijoitusomaisuus	725 603	71 656	797 259	-115 707	681 552
Sijoitukset osakkuusyrityksiin	-	-	-	214	214
Aineettomat hyödykkeet	2 529	4 098	6 627	2 671	9 298
Aineelliset hyödykkeet	28 520	480	29 000	611	29 611
Muut varat	21 478	12 378	33 856	157	34 014
Verosaamiset	3 389	374	3 763	1 638	5 401
Varat yhteensä	5 375 111	97 229	5 472 340	-114 643	5 357 697
Velat					
Velat luottolaitoksille	184 002	-	184 002	-17 518	166 484
Velat asiakkaille	4 227 799	-	4 227 799	-5 435	4 222 364
Vakuutusvelka	-	52 692	52 692	-	52 692
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	284 920	-	284 920	-	284 920
Lisäosuuspääoma	-	-	-	-	-
Muut velat	38 592	7 637	46 228	3 831	50 060
Verovelat	27 542	509	28 050	317	28 367
Velat yhteensä	4 762 855	60 838	4 823 693	-18 805	4 804 888

POP PANKKI -RYHMÄN TOIMINTASEGMENTIT 2020

TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Korkokate	73 548	564	74 112	-13	74 099
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	31 552	-417	31 135	-86	31 049
Sijoitusten nettotuotot	1 505	253	1 758	-381	1 298
Vakuutuskate	-	11 611	11 611	-	11 611
Liiketoiminnan muut tuotot	5 831	483	6 314	-412	5 902
Liiketoiminnan tuotot yhteensä*	112 436	12 493	124 929	-892	123 959
Henkilöstökulut	-30 711	-6 895	-37 606	-5 925	-43 531
Liiketoiminnan muut kulut	-59 114	-1 100	-60 214	8 235	-51 978
Poistot ja arvonalentumiset	-4 379	-2 027	-6 405	-1 736	-8 141
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-94 203	-10 022	-104 225	575	-103 650
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-7 445	-23	-7 468	-	-7 468
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-	-	-	78	78
Tulos ennen veroja	10 788	2 448	13 236	-239	12 919
Tuloverot	-1 997	101	-1 896	79	-1 817
Tilikauden tulos	8 791	2 549	11 340	-160	11 101
*Liiketoiminnan tuotoista ulkoista	112 436	12 493	124 929		
*Liiketoiminnan tuotoista sisäistä	437	-	437		

TASE 31.12.2020

(1 000 euroa)	Pankki- toiminta	Vakuutus- toiminta	Segmentit yhteensä	Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	Ryhmä yhteensä
Varat					
Käteiset varat	391 544	-	391 544	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	60 547	5 617	66 164	-1 998	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 870 155	-	3 870 155	-2 008	3 868 147
Sijoitusomaisuus	727 687	57 700	785 387	-96 516	688 871
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	-	-	-	195	195
Aineettomat hyödykkeet	8 089	4 763	12 852	2 344	15 196
Aineelliset hyödykkeet	30 621	794	31 415	723	32 138
Muut varat	21 401	11 589	32 990	44	33 034
Verosaamiset	3 477	193	3 670	1 438	5 108
Varat yhteensä	5 113 521	80 656	5 194 177	-95 778	5 098 398
Velat					
Velat luottolaitoksille	96 944	-	96 944	275	97 219
Velat asiakkaille	4 089 302	-	4 089 302	-3 257	4 086 045
Vakuutusvelka	-	43 915	43 915	-	43 915
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	-	266 346	-	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	-	11 287	-	11 287
Muut velat	44 856	4 956	49 812	2 179	51 991
Verovelat	23 950	338	24 287	66	24 353
Velat yhteensä	4 532 684	49 209	4 581 893	-737	4 581 156

POP Pankki -ryhmä on muuttanut tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, minkä vuoksi vertailutietoja on oikaistu. Muutoksesta on kerrottu liitteessä 2.

LIITE 4 KORKOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	0	6
Saamisista asiakkailta	77 053	75 072
Saamistodistuksista		
Jaksotettuun hankintameno	779	494
Käypään arvoon tulosvaikuttisesti	412	267
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	3 097	3 369
Muut korkotuotot	2 538	883
Korkotuotot yhteensä	83 879	80 090
Joista negatiiviset korkokulut	1 640	10
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-631	-373
Veloista asiakkaille	-3 072	-4 016
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-1 217	-1 246
Muut korkokulut	-622	-356
Korkokulut yhteensä	-5 541	-5 991
Joista negatiiviset korkotuotot	-1 129	-647
Korkokate	78 338	74 099
Korkotuotot luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneista rahoitusvaroista (vaihe 3)	2 685	2 951

LIITE 5 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	8 578	7 418
Talletuksista	206	225
Maksujenvälityksestä	21 667	18 472
Lainopillisista tehtävistä	2 317	2 233
Välitetyistä toiminnoista	3 598	3 226
Takausten myöntämisestä	534	487
Rahastoista	3 509	2 788
Muut palkkiotuotot	1 153	891
Palkkiotuotot yhteensä	41 564	35 740
Palkkiokulut		
Maksujenvälityksestä	-4 444	-4 156
Muut palkkiokulut	-794	-535
Palkkiokulut yhteensä	-5 238	-4 691
Palkkiotuotot ja kulut, netto	36 326	31 049

Palkkiotuotot kertyvät pääsääntöisesti pankkisegmentistä.

LIITE 6 SIOITUSTEN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-68	71
Arvostusvoitot ja -tappiot	-916	-825
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	3 569	4 346
Myyntivoitot ja -tappiot	-76	-1 344
Arvostusvoitot ja -tappiot	9 218	382
Yhteensä	11 726	2 630
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-21	-73
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretyt	-10	-1 102
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	23	9
Yhteensä	-7	-1 166
Valuuttatoiminnan nettotuotot	370	441
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokratuotot	2 747	2 854
Myyntivoitot ja -tappiot	160	-187
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	209	110
Vastike- ja hoitokulut	-2 065	-2 265
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-3 103	-1 107
Muut kulut sijoituskiinteistöistä	-9	-13
Yhteensä	-2 062	-607
Sijoitusten nettotuotot yhteensä	10 028	1 298

LIITE 7 VAKUUTUSKATE

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Vakuutusmaksutuotot		
Vakuutusmaksutulo	48 006	46 046
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 856	-1 158
Yhteensä	-392	-1 752
Yhteensä	45 758	43 137
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-27 697	-28 827
Jälleenvakuuttajien osuus	3 517	858
Korvausvastuun muutos	-7 094	-7 611
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 291	4 054
Yhteensä	-32 566	-31 526
Vakuutuskate	13 192	11 611

Sijoitusten nettotuotot sisältävät arvopaperisijoitusten nettotuotot lukuun ottamatta saamis-
todistusten korkoja, jotka on merkitty korkokatteeseen.

LIITE 8 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

RAHOITUSVARAT 31.12.2021

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	279 882	-	-	-	279 882
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	73 897	-	-	-1	73 897
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 280 352	-	-	-36 523	4 243 829
Saamistodistukset*	105 000	9 290	340 590	-38	454 842
Osakkeet ja osuudet	-	197 000	3 724	-	200 724
Rahoitusvarat yhteensä	4 739 132	206 290	344 314	-36 561	5 253 174
Muut varat					104 523
Varat yhteensä 31.12.2021					5 357 697

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 1 385 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintameno	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Yhteensä
Käteiset varat	391 544	-	-	-	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	64 167	-	-	-1	64 166
Lainat ja saamiset asiakkailta	3 900 449	-	-	-32 302	3 868 147
Saamistodistukset*	105 000	9 929	368 186	-41	483 074
Osakkeet ja osuudet	-	171 735	3 370	-	175 104
Rahoitusvarat yhteensä	4 461 159	181 663	371 556	-32 344	4 982 035
Muut varat					116 364
Varat yhteensä 31.12.2020					5 098 398

*Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 3 140 tuhatta euroa.

RAHOITUSVELAT 31.12.2021

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoön	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	166 484	166 484
Velat asiakkaille	4 222 364	4 222 364
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	284 920	284 920
Rahoitusvelat yhteensä	4 673 768	4 673 768
Muut velat		131 119
Velat yhteensä 31.12.2021		4 804 888

RAHOITUSVELAT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Jaksotettuun hankintamenoön	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	97 219	97 219
Velat asiakkaille	4 086 045	4 086 045
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	266 346	266 346
Lisäosuuspääoma	11 287	11 287
Rahoitusvelat yhteensä	4 460 896	4 460 896
Muut velat		120 260
Velat yhteensä 31.12.2020		4 581 156

LIITE 9 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT SEKÄ ARVOSTUSMENETELMÄT

RAHOITUSVARAT

(1 000 euroa)	31.12.2021		31.12.2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	279 882	279 882	391 544	391 544
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	73 897	74 080	64 166	64 358
Lainat ja saamiset asiakkailta	4 243 829	4 314 310	3 868 147	3 986 180
Sijoitusomaisuus				
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	104 962	108 056	104 959	106 495
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	206 290	206 290	181 663	181 663
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	344 314	344 314	371 556	371 556
Yhteensä	5 253 174	5 326 932	4 982 035	5 101 796

RAHOITUSVELAT

(1 000 euroa)	31.12.2021		31.12.2020	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	166 484	165 926	97 219	98 127
Velat asiakkaille	4 222 364	4 220 011	4 086 045	4 074 582
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	284 920	289 850	266 346	270 944
Lisäosuuspääoma	-	-	11 287	11 287
Yhteensä	4 673 768	4 675 788	4 460 896	4 454 940

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTujen ERIEN KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOT

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 31.12.2021

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	187 498	-	9 502	197 000
Saamistodistukset	3 024	-	6 266	9 290
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	3 724	3 724
Saamistodistukset	242 288	98 206	95	340 590
Yhteensä	432 810	98 206	19 587	550 604

TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT ERÄT 31.12.2020

(1 000 euroa)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti				
Osakkeet ja osuudet	162 735	-	9 000	171 735
Saamistodistukset	2 665	-	7 263	9 929
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta				
Osakkeet ja osuudet	-	-	3 370	3 370
Saamistodistukset	260 540	107 647	-	368 186
Yhteensä	425 940	107 647	19 633	553 220

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksoitettuun hankintamäärään. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitteessä 2 POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen laatumisperiaatteet.

KÄYVÄN ARVON HIERARKIAT

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteerattavat arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksyttyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi rahoitusvälineen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään mm. instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat ja velat, joiden käypä arvo ei perustu markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Arvostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy

usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuu hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot sekä sijoituskiinteistöt.

SIIRROT KÄYVÄN ARVON HIERARKIATASOJEN VÄLILLÄ

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhdeiden muutoksen toteutumispäivänä.

Katsauskaudella on siirretty arvopapereita 672 (1 314) tuhatta euroa hierarkiatasolta 1 ja 2 hierarkiatasolle 3 johtuen vähäisistä kauppamääristä markkinoilla.

Lisäksi katsauskaudella on siirretty yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat käyvän arvon hierarkiatasolta 3 tasolle 1 perustuen katsauskaudella tapahtuneiden kaupankäyntien määrään.

TASOLLE 3 MERKITYJEN TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTUJEN RAHOITUSVAROJEN TAPAHTUMAT

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	16 264	3 370	19 633
+ Hankinnat	2 266	169	2 435
- Myynnit	-258	-247	-504
- Kauden aikana erääntyneet	-1 424	-376	-1 800
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-182	26	-156
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-637	-	-637
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-	205	205
+ Siirrot tasolta 1 ja 2	-	672	672
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-261	-	-261
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	15 768	3 819	19 587

(1 000 euroa)	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	15 132	2 448	17 580
+ Hankinnat	1 900	120	2 020
- Myynnit	-514	-366	-880
- Kauden aikana erääntyneet	-91	-300	-391
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoituneet arvomuutokset	-123	-27	-150
+/- Tuloslaskelmaan kirjatut realisoitumattomat arvomuutokset	-378	-	-378
+/- Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut arvomuutokset	-	1 309	1 309
+ Siirrot tasolta 1 ja 2	1 128	186	1 314
- Siirrot tasolle 1 ja 2	-791	-	-791
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	16 264	3 370	19 633

HERKKYYSANALYYSI TASOLLE 3 MERKITYILLE RAHOITUSVAROILLE

31.12.2021

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	15 768	1 488	-1 488
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	3 819	560	-560
Yhteensä	19 587	2 048	-2 048

31.12.2020

(1 000 euroa)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	16 264	1 423	-1 423
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	3 370	505	-505
Yhteensä	19 633	1 928	-1 928

Tasolle 3 merkittyjen toistuvasti käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon herkkyys on laskettu korkosidonnaisille sijoituksille olettamalla korkotason muuttuvan yhden prosentin ja muille sijoituksille olettamalla arvopaperin käyvän arvon muuttuvan 15 prosenttia.

POP Pankki -ryhmällä ei ole kertaluonteisesti käypään arvoon kirjattuja varoja.

LIITE 10 RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT

KAUDEN AIKANA KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
ECL-muutos luottotappioina poistetuista saamisista	4 303	3 540
ECL-muutos saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-8 407	-2 143
ECL-muutos saamistodistuksista	1 758	-1 574
Lopulliset luottotappiot	-8 044	-7 291
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot yhteensä	-10 390	-7 468

Tilikaudella lopullisena luottotappiona kirjattiin 8 044 (7 291) tuhatta euroa. Näistä 3 012 (2 779) tuhanteen euroon kohdistetaan perintätoimenpiteitä. Vakuudettomista kulutusluotoista kirjatut luottotappiot 3 012 (2 770) tuhatta euroa muodostavat merkittävän osan lopullisista luottotappioista.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrässä tilikauden aikana tapahtuneet muutokset on esitetty alla olevissa taulukoissa. Vaihe 1 sisältää luottosopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL. Vaihe 2 sisältää sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä kirjaamisesta ja joille lasketaan koko voimassaolon ECL. Vaihe 3 sisältää laiminlyödyt luottosopimukset ja niille lasketaan koko voimassaolon ECL.

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	5 359	3 539	23 405	32 303
Siirrot vaiheeseen 1	162	-1 392	-2 888	-4 119
Siirrot vaiheeseen 2	-264	1 513	-3 128	-1 879
Siirrot vaiheeseen 3	-158	-357	7 512	6 997
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 509	954	1 541	5 003
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-1 138	-546	-4 921	-6 606
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-1 271	-250	7 647	6 127
Johdon arvion vaikutus	-	500	2 500	3 000
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-4 303	-4 303
Vaikutus yhteensä	-161	421	3 959	4 219
ECL 31.12.2021	5 199	3 960	27 363	36 523

Koronapandemian johdosta ei tehty tilikauden aikana normaalia enempää lyhennysvapaita tai lainanhoitajoustoja.

Suurin muutos odotettavissa oleviin luottotappioihin saamisista asiakkailta muodostuu siirroista vaiheeseen 3, yhteensä 6 997 (4 681) tuhatta euroa. Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset olivat yhteensä 6 606 (9 578) tuhatta euroa. Saamisiin asiakkailta kohdistuu yhteensä 3 000 (-) tuhannen euron harkinnanvarainen varaus pandemian mahdollisen pitkittymisen varalta.

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	169	939	2 073	3 181
Siirrot vaiheeseen 1	5	-206	-	-201
Siirrot vaiheeseen 2	-1	1 456	-1 680	-225
Uusien sijoitusten hankinnasta johtuvat lisäykset	37	271	-	308
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-32	-305	-	-337
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	147	0	-	146
Johdon arvioihin perustuva vaikutus	-165	-1 284	-	-1 449
Vaikutus yhteensä	-9	-69	-1 680	-1 758
ECL 31.12.2021	160	870	393	1 423

Saamistodistuksiin vertailukauden aikana tehty johdon harkintaan perustuva ylimääräinen varaus (1 449 tuhatta euroa) on purettu saamisten taseesta pois kirjaamisen yhteydessä kuluneen tilikauden aikana.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	331	138	319	788
Siirrot vaiheeseen 1	7	-104	-49	-146
Siirrot vaiheeseen 2	-5	6	-3	-1
Siirrot vaiheeseen 3	-2	-2	31	28
Sitoumusten lisäykset	263	22	14	300
Sitoumusten vähennykset	-35	-11	-61	-108
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-145	-7	-37	-189
Vaikutus yhteensä	83	-95	-104	-117
ECL 31.12.2021	414	43	215	672

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2021	5 860	4 616	25 797	36 273
ECL 31.12.2021	5 772	4 874	27 971	38 617

SAAMISET ASIAKKAILTA

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	4 761	3 351	25 693	33 804
Siirrot vaiheeseen 1	167	-1 157	-2 883	-3 874
Siirrot vaiheeseen 2	-352	1 109	-1 309	-551
Siirrot vaiheeseen 3	-203	-222	5 106	4 681
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	2 526	1 250	3 461	7 237
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-1 088	-640	-7 849	-9 578
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-450	-152	4 727	4 124
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-3 540	-3 540
Vaikutus yhteensä	599	188	-2 288	-1 501
ECL 31.12.2020	5 360	3 538	23 405	32 304

SAAMISTODISTUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	117	1 125	360	1 603
Siirrot vaiheeseen 1	1	-4	-	-3
Siirrot vaiheeseen 2	-7	63	-	57
Siirrot vaiheeseen 3	-3	-272	340	65
Uudet saamistodistukset	73	26	40	140
Eräntyneet saamistodistukset	-19	-175	-	-193
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	6	26	33	65
Johdon arvioihin perustuva vaikutus	-	149	1 299	1 449
Vaikutus yhteensä	51	-186	1 713	1 578
ECL 31.12.2020	169	939	2 073	3 181

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	375	75	238	688
Siirrot vaiheeseen 1	4	-44	-26	-67
Siirrot vaiheeseen 2	-14	48	-5	28
Siirrot vaiheeseen 3	-1	0	22	20
Sitoumusten lisäykset	166	75	53	294
Sitoumusten vähennykset	-44	-8	-35	-87
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-155	-7	73	-89
Vaikutus yhteensä	-44	63	81	100
ECL 31.12.2020	331	138	319	788

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2020	5 253	4 551	26 291	36 095
ECL 31.12.2020	5 860	4 616	25 797	36 273

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2021

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 633 042	124 010	35 143	2 792 195
Yritysasiakkaat	783 410	61 363	32 530	877 303
Maatalousasiakkaat	523 383	57 919	29 552	610 854
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 939 835	243 292	97 224	4 280 352
ECL 31.12.2021	5 199	3 960	27 363	36 523
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,13 %	1,63 %	28,14 %	0,85 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	226 773	3 759	441	230 973
Yritysasiakkaat	98 302	2 880	578	101 760
Maatalousasiakkaat	20 850	2 250	154	23 254
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	345 925	8 890	1 173	355 987
ECL 31.12.2021	414	43	215	672
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,12 %	0,48 %	18,29 %	0,19 %
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	370 628	23 452	-	394 081
Vakuutustoiminta	36 915	14 594	-	51 509
Saamistodistukset yhteensä	407 544	38 046	-	445 590
ECL 31.12.2021	160	870	393	1 423
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,04 %	2,29 %	-	0,32 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	4 693 304	290 228	98 397	5 081 929

Yllä olevassa taulukossa esitetään yhteenveto altistumisesta luottoriskille ja ECL-varauksen määrä suhteessa vastuun määrään vaiheittain. Kattavuusaste havainnollistaa ECL-varauksen suhteellista osuutta vastuun määrästä. Kattavuusasteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kaudella.

LUOTTORISKIÄ SISÄLTÄVÄT ERÄT VAIHEITTAIN 31.12.2020

(1 000 euroa)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
Henkilöasiakkaat	2 397 346	139 168	50 819	2 587 333
Yritysasiakkaat	640 183	45 952	36 604	722 739
Maatalousasiakkaat	482 686	78 029	29 661	590 377
Saamiset asiakkailta yhteensä	3 520 216	263 149	117 084	3 900 449
ECL 31.12.2020	5 360	3 538	23 405	32 304
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,15 %	1,34 %	19,99 %	0,83 %
Taseen ulkopuoliset erät				
Henkilöasiakkaat	220 577	8 681	813	230 070
Yritysasiakkaat	40 614	5 196	116	45 926
Maatalousasiakkaat	17 118	3 497	372	20 987
Taseen ulkopuoliset erät yhteensä	278 308	17 374	1 301	296 984
ECL 31.12.2020	331	138	319	788
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,12 %	0,80 %	24,51 %	0,27 %
Saamistodistukset				
Pankkitoiminta	395 545	31 234	4 487	431 266
Vakuutustoiminta	28 774	13 146	-	41 920
Saamistodistukset yhteensä	424 319	44 381	4 487	473 186
ECL 31.12.2020	169	939	2 073	3 181
Kattavuusaste (coverage ratio) %	0,04 %	2,12 %	46,20 %	0,67 %
Luottoriskiä sisältävät erät yhteensä	4 222 843	324 904	122 873	4 670 619

LIITE 11 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Velat luottolaitoksille		
Keskuspankeille	128 400	50 000
Muille luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat	1 252	1 995
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	36 832	45 224
Velat luottolaitoksille yhteensä	166 484	97 219
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	3 809 583	3 583 780
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	411 039	499 814
Muut rahoitusvelat		
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	1 742	2 451
Velat asiakkaille yhteensä	4 222 364	4 086 045
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	4 388 848	4 183 263

Velat keskuspankeille -erä sisältää vakuudellisen TLTRO III -rahoituksen 128 400 tuhatta euroa. Rahoitus erääntyy 27.3.2024 (TLTRO 3.7) ja 26.6.2024 (TLTRO 3.8), mutta ennenaikainen takaisinmaksu on mahdollista 30.3.2022 ja 29.6.2022 alkaen. Rahoituksen korko aikavälillä 24.6.2020-23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (-0,5 %) vähennettynä lisäkorolla 0,5 %. Korkon määrittämiseen vaikuttaa POP Pankki -ryhmän nettoluotonannon kasvu ja korko aikavälillä 24.6.2021-23.6.2022 määräytyi 31.12.2021 päättyneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. POP Pankki -ryhmä arvioi täyttäneensä kasvukriteerit ja on tulouttanut lisäkoron tilikaudella 2021. Lainan lopullinen korko tarkistetaan TLTRO III -rahoitusoperaation eräännyttyä. Laina on käsitelty IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti.

LIITE 12 VAKUUTUSVELKA

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Vakuutusmaksuvastuu	20 205	19 813
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-
Korvausvastuu	43 464	36 370
Jälleenvakuuttajien osuus korvausvastuusta	-10 977	-12 268
Vakuutusvelka yhteensä	52 692	43 915

Vakuutusvelka muodostuu vakuutusvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksutuloon kirjataan vakuutusmaksut niiltä sopimuskausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta kirjataan taseeseen vakuutusmaksuvelkana. Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti että aikaisempiin vakuutusmaksutuottoihin suhteutetusta kollektiivivarauksesta ja sisältää korvaukset tilinpäätöshetkellä jo sattuneista, mutta vielä maksamatta olevista vahingoista sekä vielä ilmoittamatta olevista vahingoista.

LIITE 13 YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Joukkovelkakirjalainat	254 926	224 910
Sijoitustodistukset	29 995	41 436
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	284 920	266 346

LISTATUT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

(1 000 euroa)					
Nimi	Alkupäivä	Eräpäivä	Koron peruste	Nimellis-arvo	Valuutta
BONUM FRN 180422	18.4.2019	18.4.2022	EB 3kk + 0,88 %	100 000	EUR
BONUM FRN 120723	3.6.2020	12.7.2023	EB 12kk + 1,044 %	50 000	EUR
BONUM FRN 170124	3.6.2020	17.1.2024	EB 12kk + 1,2 %	55 000	EUR
Tilikaudella liikkeeseenlasketut					
BONUM FRN 161125	20.10.2021	20.10.2026	EB 3kk + 0,85 %	20 000	EUR
BONUM FRN 161125	16.11.2021	16.11.2025	EB 3kk + 0,75 %	30 000	EUR

Tilikauden lopussa ulkona on lisäksi sijoitustodistuksia nimellispääomaltaan yhteensä 30 000 (41 500) tuhatta euroa. Sijoitustodistusten kappalemäärä on yhteensä 6, arvoväli on 1 500-5 000 tuhatta euroa ja keskimaturiteetti 10,7 kuukautta.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTOJEN YLEISEEN LIIKKEeseen LASKETTUIJEN VELKAKIRJOJEN TÄSMÄYTYS TASE-ERÄÄN:

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Tasearvo 1.1.	266 346	114 829
Joukkovelkakirjojen lisäykset	49 952	129 995
Sijoitustodistusten lisäykset	29 993	116 826
Lisäykset yhteensä	79 945	246 821
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-20 000	-
Sijoitustodistusten vähennykset	-41 387	-95 426
Vähennykset yhteensä	-61 387	-95 426
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	18 558	151 395
Arvostukset, siirtyvät korot	17	122
Tasearvo 31.12.	284 920	266 346

LIITE 14 ANNETUT VAKUUDET

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	2 546	2 546
Suomen Pankille annettu vakuus	144 361	115 673
Annetut vakuudet yhteensä	146 907	118 218

LIITE 15 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	31.12.2021	31.12.2020
Takaukset	17 455	17 064
Luottolupaukset	338 532	279 920
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	355 987	296 984
Muut vastuusitoumukset		
Pääomasijoitusrahastoihin liittyvät sijoitussitoumukset	4 712	2 779
Muut vastuusitoumukset yhteensä	4 712	2 779

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva odotettavissa olevien luottotappioiden varaus on esitetty liitteessä 10.

LIITE 16 LÄHIPIIRITIEDOT

POP Pankki -ryhmän lähipiiriin muodostavat tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä tai heidän läheisillä perheenjäsenillä on määräysvalta. Ryhmän sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu, eivätkä ne sisälly liitetiedon lukuihin.

POP Pankki -ryhmässä johdon avainhenkilöihin luetaan POP Pankkikeskus osk:n hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä POP Pankkikeskus osk:n toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä näiden määräysvallassa olevat yhtiöt. Muuhun lähipiiriin luetaan tilinpäätökseen yhdistellyt yhtiöt sekä johtoon kuuluvien avainhenkilöiden läheiset perheenjäsenet ja näiden määräysvallassa olevat yhtiöt.

Alla on esitetty liiketapahtumat johtoon kuuluvien avainhenkilöiden ja muiden lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa.

LIIKETAPAHTUMAT LÄHIPIIRIIN KUULUVIEN TAHOJEN KANSSA

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muut	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Varat				
Luotot	2 445	2 700	3 092	3 635
Odotettavissa olevat luottotappiot	3	2	3	2
Velat				
Talletukset	1 759	1 822	1 755	2 235
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	153	80	55	96
Takaukset	498	196	354	228
Lähipiiriin sijoitukset muihin osuuksiin kuin jäsenosuuksiin	60	209	64	159

(1 000 euroa)	Johtoon kuuluvat avainhenkilöt		Muut	
	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Tuotot ja kulut				
Korkotuotot	41	34	59	61
Korkokulut	0	3	0	2
Vakuutusmaksutuotot	17	14	5	5

JOHTOON KUULUVIEN AVAINHENKILÖIDEN SAAMA KOMPENSAATIO

(1 000 euroa)	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	3 493	2 430
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	27	22
Yhteensä	3 520	2 452

LIITE 17 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden jälkeen tammikuussa 2022 POP Pankki -ryhmä allekirjoitti yhteistyösopimuksen suomalaisen IT-yhtiön Crosskeyn kanssa peruspankkijärjestelmänsä uudistamisesta. POP Pankki arvioi ottavansa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöön vuoden 2025 aikana. Yhteistyösopimuksella ei ole välitöntä vaikutusta POP Pankkien tarjoamiin pankkipalveluihin.

S&P Global Ratings vahvisti 4.2.2022 Bonum Pankki Oyj:n luottoluokituksen. Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikainen investointitason (investment grade) luottoluokitus on 'BBB' ja lyhytaikainen 'A-2'. Näkyvät säilyivät vakaina.

POP Pankkikeskuksen hallituksella ei ole tiedossa muita sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

Espoossa 16.2.2022

POP Pankkikeskus osk:n hallitus

Tilinpäätöstiedotteen lukuja ei ole tilintarkastettu

LISÄTIETOJA

POP Pankkikeskus osk

Jaakko Pulli, vt. toimitusjohtaja, puh. 050 420 0925.

www.poppankki.fi/pop-pankki-ryhma

POP Pankki